

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENI GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XIV — STEVILKA 11/12

DECEMBER 1982

POSTNINA PLAČANA

Zaradi gospodarskih težav v naši delovni organizaciji in hitrih sprememb pri izvajanju ukrepov smo se v mesecu novembru posluževali oblike obveščanja preko internih informacij. Na ta način vas bomo obveščali še naprej.

Čeprav bi bilo smiselno, da bi rezultate gospodarjenja prebrali že prejšnji mesec, menimo da bo informacija o poslovanju Lesne v devetih mesecih dobrodošla tudi sedaj. Ker vemo, da ste rezultate temeljito obravnavali po posameznih TOZD, objavljamo le nekaj pomembnih podatkov po posameznih področjih dejavnosti. Taka informacija vam lahko služi za primerjave pri spremljanju nadaljnjih gibanj gospodarjenja v Lesni. Potrudili se bomo, da boste o vsem, kar zadeva naše delo in življenje in seveda o naših dosežkih in napakah, kar najhitreje obveščeni na primeren način. Menimo pa, da bi bile z vašim sodelovanjem informacije še bolj celovite, zato vas prosimo, sodelujete in tudi sami pripravite kak prispevek.

Uredništvo

KAKO SMO GOSPODARILI V DEVETIH MESECIH

GOZDARSKA DEJAVNOST

1. Proizvodnja gozdnih sortimentov

TOZD in TOK gozdarstva so skupno realizirali blagovno proizvodnjo gozdnih sortimentov 173.100 m³ ali 75 %. V družbenem sektorju je realizirano 83.900 m³ ali 78 %, v zasebnem sektorju 89.200 m³ ali 73 %. Dobave hlodovine na TOZD žage so izvršene s količino 82.100 m³

ali 69 %, od tega družbeni sektor 39.600 ali 69 % in zasebni sektor 42.500 m³ ali 69 %. Pri dobavi hlodovine najbolj zaostajajo TOZD Radlje in TOK gozdarstvo Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje. Razlogi za nedoseganje količinskega plana blagovne proizvodnje hlodovine na TOZD žage v sestavi delovne organizacije Lesna so:

— sortimentna struktura sečenj v TOZD in TOK gozdarstva Radlje. Zaradi sečišč je povečan delež listavcev in drobnih sortimentov;

LETO, KI SE IZTEKA, JE BILO POLNO NAPOROV ZA BOLJŠE GOSPODARJENJE IN UREJANJE ŽIVLJENJSKIH RAZMER, KAKRŠNE SI ŽELIMO. VSE ŽELJE NISO BILE URESNIČENE IN JIH BOMO POIZKUŠALI IZPOLNITI V PRIHODNJEM LETU. KLJUB VSEM TEŽAVAM UREDNIŠTVO VIHARNIKA ŽELI SVOJIM BRALCEM, DA NOVOLETNE PRAZNIKE PREŽIVIMO SREČNI IN VESELI TER TAKO RAZPOLOŽENI DELAJO V PRIHODNJEM LETU.

VSEM BRALCEM IN NJIHOVIM DRUŽINAM ŽELIMO SREČNO IN USPEHOV POLNO LETO 1983.

UREDNIŠKI ODBOR VIHARNIKA

STUDIJSKA KNJIŽNICA
RAVNE

6920 RAVNE NA KOPANEM

— nadplanska poraba lesa v domačem gospodinjstvu v zasebnem sektorju z maso 13.998 m³ ali 132 % planiranih količin iglavcev. Ker v lastni porabi prevladuje hlodovina, je blagovna proizvodnja za žage zmanjšana;

— vzrok za zaostajanje je tudi prodaja hlodovine zunaj delovne organizacije. Skupna dobava zunaj delovne organizacije je bila planirana v višini 6000 m³ (1300 FL in 47 m³ H I.—III.). Realizacija pa je do konca septembra 9365 m³ ali za 3365 m³ oziroma 56 % nad planom.

Skupna realizacija gozdnih sortimentov je na dinamiki in bo do konca leta v celoti realizirana. Iz tabele I. je razvidno, da je dobava celuloznega lesa in drogov znatno nad dinamiko, da je pa močno zaostala dobava drobnega tehničnega lesa in hlodovine. Zaradi tega bo proizvodnja drogov in celuloznega lesa konec leta presežena, zaostajala pa bo proizvodnja drugih sortimentov, če ne bo skupna proizvodnja nad planom.

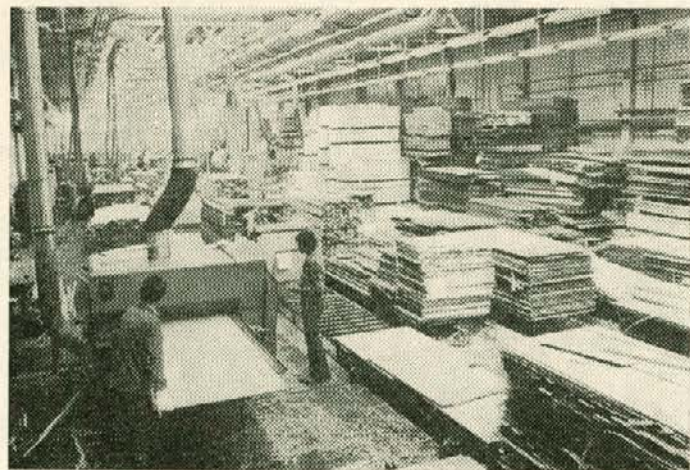
2. Gojenje gozdov

Gozdnogojitvena dela so po obsegu opravljenih dnin izvedena s 74 % oziroma po dinamiki. Pri gojitvenih delih zaostajata za dinamiko TOZD gozdarstvo Črna in Radlje. Vrednostno je bilo za obnovo, nego in varstvo gozdov do 31. 9. porabljenih 34.162.000 din ali 53 % vseh sredstev za gozdno biološka vlaganja (od tega družbeni sektor 16.005.000 din ali 57 % in zasebni sektor 18.157.000 din ali 51 % BA). Do konca leta bo plan gojenja po fizičnem obsegu izvršen. Za TOK Slovenj Gradec je treba preveriti program gojenja gozdov, saj je bil plan po dninah izvršen z 79 %, biološka amortizacija pa je bila izkoriščena samo s 50 %.

3. TOZD Gradnje je letni plan izpolnil s 87 %. Letni plan bo v celoti realiziran.

4. TOZD CLS Otiški vrh

Na centralno lesno skladišče je bilo dobavljenih 78.560 m³ gozdnih sortimentov ali 80 % letnega plana. Oddaja na temeljne organizacije Lesne je izvršena s 40.630 m³ ali 70 %. Eksterna prodaja znaša 9496 m³ ali 71 % letnega plana. Lastna predelava je izvršena z 79 %. Prodaja tramičev je izvršena s 77 %, prodaja iverja z 92 %; skupaj znaša fizični obseg prodaje 85 %. Proizvodnja na CLS Otiški vrh je otežena zaradi dotrajanosti lupilnih naprav, sortirnih trakov in zaradi neuspele porabe lubja za kurjenje v TIP Otiški vrh. Prav tako še ni izvedena izgradnja garaž in servisne delavnice, ki je planirana v tem letu.

Tovarna pohištva Pameče

5. TOZD Transport in servisi

je dosegel realizacijo s 76 %. Gozdna proizvodnja (prevozi in spravilo lesa) je na dinamiki in bo konec leta realizirana po planu, če ne bo prevelikih zastojev zaradi pomanjkanja goriv (nafta, bencin) in rezervnih delov. Proizvodnja žičnic zaostaja zaradi neugodnih možnosti prodaje.

ODDAJA LESA DO 31. IX. 1982

TOZD TOK	I L Σ	hlodi m ³	OL m ³	drogi m ³	les m ³	drva m ³	skupaj m ³	plan real.
MISLINJA	I	7695	2454	2155	2486	-	14790	16250 91
	L	61	101	-	-	292	454	500 91
	Σ	7756	2555	2155	2486	292	15244	16750 91
Slovenj Gradec	I	5353	1356	1859	2548	-	11116	13130 85
	L	150	678	-	-	293	1121	2000 56
	Σ	5503	2034	1859	2548	293	12237	15130 81
ČRNA	I	18858	4350	4066	2514	-	29788	36700 81
	L	901	1700	-	13	774	3393	5600 61
	Σ	19759	6050	4066	2532	774	33181	42300 78
RADLJE	I	12034	2876	1225	5152	86	21373	29500 72
	L	153	1440	-	-	330	1923	3900 57
	Σ	12187	4316	1225	5152	416	23296	33400 69
SKUPAJ DRUŽBENI SEKTOR	I	43940	11036	9305	12700	86	77067	95580 81
	L	1265	3919	-	18	1669	6971	12000 57
	Σ	45205	14955	9305	12718	1755	83938	107580 78
TOK SLOVENJ GRADec	I	15300	5326	5792	1481	-	27899	39100 71
	L	320	634	-	-	-	954	2400 40
	Σ	15620	5960	5792	1481	-	28853	41500 70
TOK Ravne	I	15669	5455	3271	2504	-	26979	33100 82
	L	412	1299	-	-	-	1711	1800 95
	Σ	16081	6754	3271	2504	-	28690	34900 82
TOK DRAVOGRAD	I	4952	2861	1704	583	-	10100	13700 74
	L	115	563	-	-	-	683	1100 62
	Σ	5067	3429	1704	583	-	10783	14800 73
TOK RADLJE	I	11999	3863	1894	1080	-	18436	28500 65
	L	348	2040	-	-	-	2388	2100 114
	Σ	11947	5903	1894	1080	-	20824	30600 68
SKUPAJ ZASEBNI SEKTOR	I	47520	17505	12661	5728	-	83414	114400 73
	L	1195	4541	-	-	-	5736	7400 78
	Σ	48715	22046	12661	5728	-	89150	121800 73
SKUPAJ DRUŽB.+ZAS. SEKTOR	I	91460	28541	21966	18428	86	160491	209980 76
	L	2460	8460	-	18	1669	12607	19400 65
	Σ	93920	37001	21966	18446	1755	173098	229380 75
PLAN.	I	124150	30100	24800	30930	-	209980	-
	L	6200	8350	-	2650	2200	19400	-
	Σ	130350	38450	24800	33580	2200	229380	-
REALIZACIJA V %	I	74	95	89	60	-	-	76
	L	40	101	-	7	76	-	65
	Σ	72	96	89	55	80	-	75

SVOBODNA MENJAVA

TOZD - TOK	plan m ³	realiz. m ³	%	ostala P.H realiz. m ³	plan m ³	%
Mislinja	9100	7521	82,65	174	-	-
Slovenj Gr.	7350	5088	69,22	267	-	-
Črna	22600	16106	71,27	2752	1900	144,84
Radlje	18300	10851	59,30	1183	400	295,75
Σ DS	57350	39566	68,99	4376	2300	190,26
TOK Sl.Gr.	20800	13293	63,93	2002	600	333,33
TOK Ravne	16300	13576	83,29	2093	2200	95,14
TOK Dravograd	7800	4842	62,08	110	100	110,00
TOK Radlje	16900	10815	63,99	784	800	98,00
Σ DS	61800	42531	68,82	4989	3700	134,84
Σ DS + DS	119150	82097	68,90	9365	6000	156,08
Σ 7 DS				1240	500	248,00
DS				2071	800	258,88
v %				3311	1300	254,69
Σ HI - na DS				3136	1800	174,22
DS				2918	2900	100,62
MM				6054	4700	128,81
MM				9365	6000	156,08

Janko Potocnik, dipl.ing.gozd.

LESNA INDUSTRIJA

Tudi v III. tromesečju ugotavljamo, da se akumulativnost v lesni industriji, zlasti pa v finali, znižuje. Proizvodni plani so zelo napeti, tako da tudi delo v treh izmenah na posameznih sklopih in linijah ni več izjema. Plan proizvodnje je v primerjavi s preteklim letom višji. Posamezne TOZD so v sklopu letnih planov sprejele tudi interne operativne plane, ki odražajo specifikko posamezne proizvodnje. Doseganje plana je bilo naslednje:

TOZD	enota mere	plan 1982	operat. plan	dosež. proizv.	raz- merja 5:3 5:4	
1	2	3	4	5	6	7
žaga Mislinja	pog. en.	19.368	14.236	14.587	75	102
žaga Otiški vrh	pog. en.	22.072	16.479	17.285	78	105
žaga Mušenik	pog. en.	13.119	9.753	10.507	80	108
žaga Vuhred	pog. en.	36.193	26.451	25.369	70	96
TIP Otiški vrh	pog. en.	142.715	105.930	100.110	70	95
TP Pameče	pog. en.	59.517	47.814	44.966	76	94
TP Prevalje	pog. en.	62.858	46.554	47.496	76	104
TSP Radlje- Podvelka*	pog. en.	54.764	41.702	40.953	75	98
TOP Nova oprema	pog. en.	71.511	53.652	53.066	74	99
skupaj LIN	pog. en.	482.117	362.571	354.339	73	98

* V TSP Radlje-Podvelka je operativni plan za sanacijsko obdobje julij, avgust, september 13.440 pog. en., dosežen pa je bil 13.496 pog. en. oziroma 100,4%.

Ugotavljamo, da je žagarska predelava z izjemo žage Vuhred na planu, oziroma je proizvodnja celo presežena. Žaga Vuhred se tudi v II. polletju še bori s težavami, ki se kažejo tako v kapaciteti kot kvaliteti. Nekateri strojni sklopi še vedno ne tečejo zadovoljivo. Planiran izkoristek ni dosežen, k temu precej prispeva zamuda pri dokončanju mehaniziranega skladišča. Po sprejetem predsanacijskem programu je žaga Vuhred pričela z 10. 9. 1982 s troizmenskim obratovanjem, kar daje upanje, da bodo rezultati konec leta ugodnejši. Zaskrbljujoča pa je situacija, da so se zaloge hlodovine do konca septembra povsod znižale.

V finali je plan dosežen, v TP Prevalje celo presežen. TP Pameče posluje v skladu s predsanacijskim programom, ima pa še vedno precej težav s pomanjkanjem delavcev in neprimerno kvalifikacijsko strukturo. Nema lo je bilo težav tudi pri oskrbi s surovinami in z reprodromateriali. Oskrba z žaganim lesom v TP Prevalje je bila komaj zadovoljiva, saj nismo uspeli ustvariti prehodnih zalog ob prekoračevanju planirane proizvodnje.

Proizvodnja v TIP Otiški vrh ni bila dosežena, kar pa velja predvsem za oplemenitene iverne plošče, katerih proizvodnja je bila dosežena z indeksom 66. Razlog je v pomanjkljivi oskrbi s papirji kot posledica pomanjkanja deviznih sredstev za posreden oziroma neposreden uvoz papirjev. TOZD Nova oprema je malenkost pod planom in ga bo lahko dosegla z velikimi prizadevanji na nabavno-prodajnem in proizvodnem področju. Plan po predsanacijskem programu za TSP Radlje-Podvelka je bil v mesecih julij, avgust in september dosežen. Veliko je bilo težav zaradi nepravočasne oskrbe z nekaterimi reprodromateriali, zlasti s steklom, okovjem in granulatom. Zaradi kasnitve prodajnih dispozicij so bile občasne težave tudi pri organizaciji proizvodnje.

Oskrba z žaganim lesom je bila zadovoljiva, pri čemer pa velja poudariti, da nismo uspeli ustvariti mini-

Nakladanje

malnih prehodnih zalog predvsem zaradi povečane interne porabe v letošnjem letu in nadplanske proizvodnje v TP Prevalje.

Kvaliteta proizvodov ni bila vedno zadovoljiva in bomo morali na tem področju storiti vse za izboljšanje stanja. Ugotavljamo, da trpi kvaliteta velikokrat zaradi drobnih malomarnosti, tako v proizvodnji kakor odpremi, ki bi jih bilo mogoče brez stroškov hitro odpraviti. Nekaj težav je tudi zaradi slabše kvalitete surovin in reprodromaterialov, kakor tudi zaradi slabše kadrovske zasedbe.

Ob ugotovitvi, da je bil fizični obseg proizvodnje v LIN pretežno dosežen in celo presežen, bo nujno v prihodnje posvetiti največjo pozornost analiziranju in zniževanju stroškov in dvigu kvalitete proizvodov in polproizvodov. To nam bo moralo biti tudi v prihodnjem letu eno osnovnih vodil.

Saša Pirkmaier, dipl. ing. gozd.

PROBLEMATIKA NABAVE V DEVETIH MESECIH 1982. LETA

a) Nabava z domačega trga

Pri lesni surovini za TIP so se nabave omejevale pač glede na zaloge, tako predvsem pri oblovinah listavcev kot tudi pri obrezlinah iglavcev. Na manjši prevzem obrezlin (tudi iz lastnih žagarskih obratov) je vplivala predvsem manjša poraba (ozko grlo pri sekalnih strojih). Po-

vsem zadovoljiva je bila tudi oskrba z žagovino, kar ni bil primer v preteklih letih.

Pri materialih lesnega izvora ni bilo težav z oskrbo raznih plošč (lesonit, ultrales). Te pa so se pojavljale vseskozi pri furnirju hrasta boljše kakovosti (predvsem namenjenemu izvoznim izdelkom). V tretjem četrtletju pa so se težave pojavile še dodatno tudi pri žaganem lesu eksot, kjer vseh potrebnih lesnih vrst ni bilo več možno nabaviti na domačem tržišču.

Pri proizvodih kemičnega izvora je bila še kolikor toliko zadovoljiva oskrba z lepilom, določenimi laki ter nekaterimi drugimi premaznimi in tesnilnimi materiali. Največ težav je povzročala nezadostna oskrba s PVC granulati. Težave z redno oskrbo pa so bile beležene še pri raznih tesnilnih materialih (kitih) ter steklu (zaradi premalega deleža prostih mer).

Nezadostne nabave so beležene še dalje tudi pri dekor papirju. Pri vseh naštetih materialih lahko nezadostno nabavo pripisujemo izključno težavam pri oskrbi s potrebno surovino iz uvoza, to predvsem zavrlo premalega deleža deviz, ki je ostajal na voljo za združevanje z domačimi dobavitelji.

Pri okovju za okna so bile evidentirane še vedno nekompletne dobave (za IZOLIR program). Manjkali so predvsem deli, ki so vezani na uvoz. Težave so bile beležene tudi pri okovju, ki se je do lanskega leta še uvažalo (v tem letu pa njega proizvodnjo že osvaja domači proizvajalci). To je pri nasadilih (za podboje in vrata) ter določenih ključavnicah.

Pri pohištvenih materialih je prišlo v letošnjem tričetrtletju do vrste težav, tako pri tekstilnem blagu (gradlu in dekorativnih tkaninah) kot tudi pri raznih polnilnih materialih (poliuretanska pena, kokosova vlakna, žica za vzmeti itd.). Problem je v tem, da so se vsi naštetih pohištveni materiali v letu 1981 (in vse poprej) nakupovali še v celoti za domače plačilno sredstvo, od začetka leta 1982 pa je dovoljna oskrba odvisna že od deviznega združevanja.

Pri razni embalaži smo imeli v I. četrtletju nekaj nedovoljnih dobav (pri kovinskih in samolepilnih trakovih, PVC prevlekah itd.) ne pa tudi pri kartonski embalaži, te dobave so bile zadostne in pravočasne.

b) Uvoz

V devetih mesecih je bilo uvoženo skupno za ca. 112.536 mio din; od tega iz zahodnega trga (plačljivo v konvertibilni valuti) 95.050 mio din in iz vzhodnega trga (plačljivo v obračunski valuti) 17.481 mio din.

Uvoz v letošnjih 9 mesecih je v vrednostnem pogledu nekoliko manjši od lanskega leta (v letu 1981 je znašal ca. 115 mio din). Glede na povečano tečajno vrednost valut pa je bil le-ta v letu 1982 — v fizičnem obsegu kar za ca. 30 % nižji kot v letu 1981. V manjšem obsegu so bili uvoženi predvsem proizvodni materiali, ki se jih je dalo ustrezno nadomestiti (razni furnirji, laki, okovja itd.) ali materiali, ki zadevajo le del proizvodnje (dekor papir, komponente za poliuretansko peno itd.).

Največ težav smo imeli pri uvozu v I. četrtletju (zavrlo prenizko odmerjene kvote za fizični obseg uvoza), pa tudi ob koncu drugega četrtletja (zavrlo občutno znižanega deleža deviz, s katerimi razpolaga DO od 1. 6. 1982 dalje).

Ker je devizni delež od deviznih prilivov, ki so doseženi z lastnim izvozom, namenjen tako za uvoz blaga (repromaterialov in ostalega), kot tudi za združevanje z domačimi dobavitelji, je razumljivo, da so bili ob zmanjšanju deleža deviz (ki po 1. 6. ostaja na voljo DO) prizadeti predvsem tudi tisti domači dobavitelji, katerih

materiali so odvisni od uvoženih surovin. Zavrlo tega, ker sami niso razpolagali z dovoljnim zneskom deviz, potrebnim za redno zagotovitev surovin iz uvoza, si naša DO pri tem z združevanjem manjših zneskov ni mogla zagotoviti v celoti potrebnih proizvodnih materialov. Uveljavljene omejitve o razpolaganju s konvertibilnimi devizami so tako prizadele v večji meri oskrbo z domačimi proizvodnimi materiali, kot pa sam neposredni uvoz.

c) Gibanje zalog surovin in repromaterialov

Če imamo pred očmi povprečno stanje zalog surovin (lesna surovina za TIP) in zalog osnovnih proizvodnih materialov (kot so: furnir, lesonit, steklo, okovje, razna premazna sredstva, pohištveno blago in še drugi), potem ugotavljamo, da so bile le-te, razen pri lesni surovini, steklu in okovju, v glavnem pod nivojem minimalnih zalog. Zaloge lesne surovine so se s stanjem 30. 9. znižale od prejšnjih ca. 27.500 m³ (30. 6.) na ca. 25.500 m³. Večjega znižanja pri tej surovini ne bi veljalo izpeljati z ozirom na zimsko obdobje. Medtem ko so se zaloge stekla že delno zmanjševale, to še vedno ni pri okovju (zaloge obeh materialov pri TSP Radlje). To je posledica dosedanjih nekompletnih dobav (pri C, B — okovju) in znatno zmanjšane porabe (pri INTRO okovju). Do konca leta 1982 naj bi se zaloge CIB okovja bistveno znižale. Občasno so nekoliko večje še tudi zaloge določenih furnirjev (odvisno od vrste in kakovosti tega proizvodnega materiala, ki se le občasno proizvaja).

d) Problematika nabave za TOZD TSP Radlje-Podvelka in TP Pameče, ki sta v sanaciji

da) TSP Radlje-Podvelka

1. Steklo:

Medtem ko so bile dobave v I. četrtletju še v zavrlo, so bila naročila v II. in III. četrtletju realizirana pravočasno in v celoti. Problem pri dobavah je v prevelikem deležu prostih mer in sami ceni, ki je v primerjavi z veljavno ceno v letu 1981 porasla kar za ca. 40 %. Povečanje cene za 1982 je vsebovala že planska cena, vendar le za ca. 20 %, tako da je ta 30. 9. preokračena za preostalih 20 %. Pri dovoljnih količinah v letu 1982 (potem, ko so bile vključene tudi večje dobave gotovega izolirnega stekla) je pri tem osnovnem proizvodnem materialu največje odstopanje ravno pri nabavni ceni.

2. Okovje:

Pri okenskem okovju obeh vrst so se zabeležene težave odražale predvsem:

a) pri C 80 okovju v nepravočasnih in nekompletnih dobavah (nekompletne garniture). Kasnile so predvsem dobave tistih delov okovja, ki je še vedno vezan na uvoz (predvsem robni zapahi), dasiravno je pri tem okovju osvojenih že kar 93 % delov;

b) pri INTRO okovju v prvotno naročenih, a glede na naknadno zmanjšano proizvodnjo INTRO oken, nepotrebnih količin tega okovja. Problem je v tem, da se to okovje proizvaja le za LESNO in tega sedaj ob občutno zmanjšani proizvodnji ni možno vrniti proizvajalcu (ne domačemu in tujemu). Pri obeh vrstah okovja gre za sorazmerno veliko vrednost zalog, kot je to razvidno iz dostavljenih pregledov, ki v komentarju nakazujejo tudi možnost znižanja le-teh do 31. 12. 1982.

3. Pri ostalih važnejših proizvodnih materialih,

med katere sodijo razna premazna in tesnilna sredstva (kiti), so bile prav tako beležene občasne nedovoljne ali

zapoznale dobave. Do teh je prihajalo zavoljo težav, ki so jih imeli domači proizvajalci s surovino iz uvoza. V večini primerov gre za nove sodobnejše materiale, katerih proizvodnja se je doma šele začela osvajati, je pa v precejšnji meri odvisna še vedno od uvoza (posebni kiti, tesnila, lepilo in premazna sredstva).

4. Gibanje zalog

Medtem ko so bile zaloge vseh važnejših proizvodnih materialov (razen stekla in okovja) vedno pod nivojem ne le normalnih, temveč celo minimalnih zalogo, to ni bilo pri steklu in okovju. Pri steklu so se zaloge gibale v višini 1½—2 mesečnih potreb — v glavnem ne dosti nad ravni normalnih zalogo. Povsem drugače je z vrednostjo zalogo okovja. Te so vsekakor večje, saj pri C 80 okovju pokrivajo najmanj 2-mesečne potrebe, pri IN-TRO okovju pa kar polletno potrebo, upoštevajoč še stari količinski plan proizvodnje. Več o teh zalogah zajemata že omenjena tabelarna pregleda.

db) TP Pameče

1. Oskrba s proizvodnimi materiali

Največ težav je bilo beleženih pri oskrbi z osnovnim proizvodnim materialom — to je pri furnirju. S tem smo se srečevali vselej, ko smo želeli prevzeti v kratkem času večjo količino prvovrstnega furnirja hrasta, letga pa ni bilo dovolj na voljo. Poseben problem je v tem, da je bil precejšen del tega furnirja namenjen izdelkom za izvoz, ki je ravno zavoljo nedovoljnih dobav česče kasnil. Precej stroškov (in s tem tudi škode) je TOZD povzročil izpad dobav natron papirja, čeravno so bile dobave za vse leto pogodbeno zagotovljene. TOZD se je morala poslužiti za razdobje 2 mesecev prejšnjega (dražjega) postopka hrbtno obdelave oblog s furnirjem.

Pri oskrbi z okovjem in ostalimi proizvodnimi materiali niso bili beleženi resnejši izpadi.

2. Gibanje zalogo

Na vrednost zalogo so v tej TOZD vplivale manjše količine določenih vrst furnirja, katerega poraba ni bila predvidena (ostanki iz prejšnjih let). Zmanjševanje zalogo se želi doseči s prodajo takšnih vrst furnirja (predvsem v krajših dolžinah), s čemer smo doslej že delno uspeli. Poseben problem je predstavljala vrednost PVC peres in folij, ki jih je TOZD že zamenjala z drugimi cenejšimi materiali, a jih je v začetku leta — na osnovi naročil iz leta 1981 — bila še dolžna sprejeti. Računa se s tem, da se jih bo (preostali del, ki ni bil vrnjen) dalo do konca leta v celoti uporabiti, s tem pa bodo za to vrednost tudi zmanjšane zaloge.

POROČILO O PRODAJI V DEVETIH MESECIH

Izgradnja stanovanj v SFRJ in v svetu stagnira. Letos smo jih v SFRJ (v devetih mesecih) dokončali le 15.051, medtem ko je bilo v enakem obdobju lani dokončanih okoli 17.000 stanovanj (vir: »Glasnik privredne komore Jugoslavije« št. 40 z dne 4. 10. 1982).

Glede na prvo projekcijo »Zveznega zavoda za statistiko« bodo investicije za stanovanjsko izgradnjo v naslednjem letu zmanjšane za ca. 15% glede na tekoče leto, v primerjavi z 1980. letom pa celo za ca. 25%. Na resnost položaja opozarjajo tudi podatki, da se je v zadnjih dveh letih zmanjšalo število zaposlenih v gradbeništvu za 8000, poleg tega pa grozi nevarnost, da bo ostalo brez dela v gradbeništvu še dodatnih 200.000 de-

lavcev. Zaskrbljujoče so tudi ocene za tuja tržišča, saj je najavljena stagnacija investicijskih del v zahodni Evropi, še posebej pa v Zahodni Nemčiji. Težaven gospodarski položaj držav v razvoju pa tudi ne kaže večjih možnosti porasta stanovanjske izgradnje.

Ob zaostrenih tržnih pogojih intenzivno zbiramo ideje za nove izdelke. Trenutno imajo tehnične službe na DSSP in na proizvodnih TOZD precej zahtevkov za razvijanje novih izdelkov (finalizacija ivernih plošč, več novih izdelkov za izvoz, ki se lahko proizvajajo predvsem v TSP Radlje-Podvelka, TP Prevalje in TIP Otiški vrh, več zahtevkov za bistveno izboljšanje lastnosti obstoječim izdelkom).

Tudi na področju ekonomske propagande smo bili v preteklem obdobju precej aktivni. Na TV centrih smo izvedli dve večji propagandni akciji (prvo v pomladanskem času in drugo v mesecu septembru). V tem času smo natisnili katalog naše DO, ki lahko pomembno pripomore k prodaji naših izdelkov (preko projektivnih birojev). Manjše reklamne akcije smo izvedli tudi preko radijskih postaj. Sodelovali smo na pomladanskem in jesenskem Zagrebškem ter Celovškem sejmu. Uredili smo pet razstavnih prostorov (Ajdovščina, Lesce, Osijek, Novi Sad, Split).

Organizirali smo tiskanje velikega števila prospektnega materiala. Propagandne oglase smo pripravili za naslednje revije: Naša obramba, Naš dom, Sam in nekaj lokalnih časopisov. Seveda bi lahko na področju EP naredili še več, če bi imeli na razpolago večja sredstva.

Problematika prodaje v izvoz

Kot smo nakazali, se vse bolj zastruje tržna situacija tudi na tujih trgih. Tako je bil plan izvoza v devetih mesecih dosežen ali presežen le pri vzmetnicah in sedežnih garniturah. TOZD Nova oprema je najbolj uspešna izvoznica v Lesni. V devetih mesecih so že presegli plan na konvertibilnem področju za 10%, skupno pa za 3%, kar kaže, da smo izkoristili ugodne tržne razmere za te izdelke v deželah Bližnjega vzhoda, Avstriji, Zahodni Nemčiji in Finski.

Plana izvoza nismo dosegli pri žaganem lesu (ni bilo dovolj kvalitetne hlodovine in zaradi večje porabe lesa v Lesni), ivernih ploščah (nizka cena, manj naročil in pomanjkanje dekor papirja), furniranih krilih (pomanjkanje kvalitetnega furnirja za stilna krila, manj naročil v prvem polletju), SU-MO podbojih (manj naročil in neupoštovanje dobavnih rokov), lepljenih elementih (nezadovoljive količine žaganega lesa).

Poudariti moramo, da postaja izvoz vse bolj odvisen od oskrbe z repromateriali tako na domačem kot tudi na tujem trgu.

Problematika prodaje na domačem trgu

Enako, kot smo ugotovili v prvem polletju, je največji izpad prodaje prav preko trgovskih podjetij. Ta smer prodaje ima največji plan prodaje, zato vsak odstotek nedoseganja plana pomeni velik izpad realizacije. Zaradi tržne situacije se trgovska podjetja orientirajo na tiste dobavitelje, ki jih hitro in kompletno oskrbujejo. S takim načinom se ne moremo prav pohvaliti in to iz objektivnih pa tudi subjektivnih razlogov. Objektivni razlogi so bili predvsem zaradi pomanjkanja repromaterialov, medtem ko subjektivni razlogi (nespoštovanje prodajnih dogovorov, nekompletne odpreme kljub opozorilom) ne bi smeli biti prisotni, čeprav smo nanje sproti opozarjali odgovorne delavce v TOZD.

Pri prodaji SUMO vrat se razmerje med podboji in krili zožuje, kar povzroča dodatne probleme pri plasmaju kril, ker ni bilo dovolj podbojev, predvsem furniranih.

Pri prodaji ivernih plošč je večji izpad pri oplemenitenih ivericah zaradi pomanjkanja papirja, medtem ko navadna iverica v kvaliteti pada in je zato dosti reklamacij, kar zelo otežuje prodajo.

Na področju prodaje oblaženega pohištva se je situacija glede povpraševanja umirila, tako da sedaj zadovoljujemo potrebe kupcev, medtem ko smo v mesecih julij in avgust beležili enake probleme kot v prvem polletju, to je, da nismo imeli dovolj izdelkov za prodajo.

Za TP Pameče in TSP Radlje-Podvelka smo sestavili predsanacijske programe. Za njihovo izvajanje na prodajnem področju dajemo naslednje poročilo:

a) TSP Radlje-Podvelka

Po predsanacijskem programu je določen naslednji plan prodaje oken za leto 1982:

	Izolir	Intro	Skupaj
— realizirana prodaja v I. polletju 1982	24.565	13.150	37.715
— planirana prodaja za III. tromesečje 1982	19.246	6.000	25.246
— planirana prodaja za IV. tromesečje 1982	29.112	9.000	38.112
Skupaj plan za II. polletje	48.358	15.000	63.358
Skupaj plan za leto 1982	72.923	28.150	101.073

Opomba:

Zaradi zastojev v nabavi, ki so bili evidentirani ob sestavi predsanacijskega programa konec meseca avgusta (in so povzročili zastoje v prodaji), je bil določen dinamični plan, in sicer 40 % za II. tromesečje in 60 % za IV. tromesečje.

V III. tromesečju smo prodali:

	Planirano	Realizirano	Indeks
— Izolir	19.246	19.228	100
— Intro	6.000	4.309	72
Skupaj	25.246	23.539	93

Iz tabele je razvidno, da je bil plan prodaje IZOLIR oken po dinamičnem planu realiziran 100%, plan INTRO oken pa 72%. Kupci se ne odločajo za INTRO program v precejšnji meri zaradi bojazni zamenjave kril in servisiranja, zato je sprejeta usmeritev, da ga v bodoče proizvajamo za znane kupce po posebnih naročilih.

Glavni del krivde, da ni bila prodaja višje dosežena v III. tromesečju ne glede na dinamični plan je v tem, da smo se konstantno srečevali s problemi pomanjkanja rolo omarič in plastičnih rolet. Zaostanki nedobavljenih rolet kupcem so se vlekli od konca julija do konca meseca septembra. Ponovni problem zaradi pomanjkanja granulata za rolete imamo ponovno od 20. 10. 1982 dalje. Razumljivo je, da je bilo zato nemogoče, da bi kupci naročali nove količine oken, ko jim nismo izdobračili prejšnjih količin.

Kljub navedenim vzrokom smo v tem tromesečju prodali kar 78 % IZOLIR oken kot v prvih šestih mesecih, medtem pa je dinamika prodaje INTRO oken ostala enaka kot v prvih šestih mesecih.

Glavni kupci nam še vedno očitajo, da je prišlo do zastoja prodaje v I. polletju zaradi neusklajenih cen z drugimi proizvajalci in zamud pri odpremi zaradi nesortiranosti in pomanjkanja rolo omarič in rolet. S tem želijo opravičiti neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti v II. polletju. Očitajo nam tudi druge nesolidnosti in pomanjkljivosti glede servisiranja, kvalitete izdelkov in napak pri odpremi itd.

Ob poslabšanih tržnih razmerah so največji problem razne kvalitetne reklamacije. Vse dosedanje kvalitetne reklamacije nam zelo poslabšujejo možnosti širitve kroga kupcev in s tem obsega prodaje. Kvaliteta naših oken ni na nivoju konkurence. Celo okna, ki jih delamo v kooperaciji, so bistveno boljše kvalitete od našega programa (površinska obdelava, dolžinsko spajanje, krpanje, embalaranje). Naj dodamo, da tudi taka kvaliteta zaostaja za najkvalitetnejšim proizvajalcem na domačem trgu — INDUSTROGRADNJO Zagreb.

Čas, v katerem naj bi sanirali tovarno oken v Radljah-Podvelka, je tržno zelo kritičen zaradi zmanjšanja stanovanjske izgradnje in omejevanja investicij v letu 1983, zato moramo biti pripravljeni izpeljati sanacijo tudi ob zniževanju planirane proizvodnje po predsanacijskem programu.

b) TP Pameče

Tudi za TP Pameče je bil sestavljen predsanacijski program. Predvideno prodajo smo v tretjem tromesečju realizirali v naslednjem obsegu:

	Planirano	Doseženo	Indeks
— SU-MO podboji (kom.)	27.850	29.212	105
— furnirane obloge (m ²)	131.500	141.253	107

Možnosti proizvodnje so bile v tretjem tromesečju bistveno nižje kot prodajne. Zato bi lahko bila dosežena prodaja precej večja, kar še posebej velja za SU-MO podboje. Z večjo proizvodnjo podbojev bi lahko precej več prodali tudi furniranih kril, saj so naročila za SU-MO vrata bistveno presežala doseženo proizvodnjo (SU-MO podbojev). Precej drugače se obeta tržna situacija v četrtem tromesečju, na kar smo opozarjali že ob sestavljanju predsanacijskega programa. Zato bo možno realizirati predvideno prodajo le z velikimi prodajnimi napor in ob pogoju, da se energetska kriza ne bo še bolj zaostovala.

Vse bolj se tudi kopičijo reklamacije, ki so predvsem na tujih tržiščih posledica zaostrenih tržnih pogojev pa tudi subjektivne narave. Tudi na domačem trgu so reklamacije vse bolj česte. V času stagnacije so takšne slabosti proizvajalcev lahko usodne, zato bo na tem področju nujno preventivno ukrepati.

Na koncu naj dodamo, da nam novi predpisi, ki so posledica energetske krize, postavljajo dodatne prepreke za realizacijo prodajnih planov. Vedno težje je namreč priskrbiti transportna sredstva (kamionske in vagonске pošiljke) za tekočo odpremo proizvedenega blaga kupcem.

Zaloge gotovih izdelkov

Zaloge gotovih izdelkov padajo, vendar ne tako hitro, kot si bi želeli zaradi težke likvidne situacije, v kateri je Lesna. Vzroki so predvsem v splošni tržni situaciji, katero smo že opisali, in delno tudi v slabši prilagodljivosti naše proizvodnje trenutnim zahtevam tržišča.

Obstoječe zaloge presegajo normative v TOZD:

— TIP Otiški vrh zaradi visoke zaloge navadnih iver-
nih plošč, katerih kvaliteta je neustrezna, in zaradi
manjše proizvodnje OP plošč,

— TP Prevalje pri furniranih krilih zaradi nezado-
voljive proizvodnje SU-MO podbojev in pri klasičnih
krilih (zaradi pomanjkanja klasičnih podbojev, ki se kot
delno nadomestilo za izpad SU-MO podbojev, prodajajo
s furniranimi krili),

— TSP Radlje-Podvelka zaradi neprestanih težav pri
kompletiranju (velik delež nekurantnih zalog, pomanj-
kanje repromaterialov in polizdelkov...), nespoštovanje
dobavnih rokov in slabe kvalitete ob vse večji stagnaciji
na domačem kot tudi na tujem tržišču.

Zaloge so pod normativnimi v TP Pameče in na TOZD
Nova oprema. V TP Pameče bi bile lahko zaloge še ob-
čutno nižje, če bi nekurantne zaloge sproti razprodajali,
ne pa čakali vse leto in jih šele nato izločili od kurant-
nega blaga ter dali na razpolago za razprodajo.

Doseganje prodajnih cen

V celoti lahko ugotovimo, da je izpad dohodka tudi
zaradi nedoseganja planiranih prodajnih cen na doma-
čem trgu. Planirane spremembe cen nismo dosegli pri
žaganem lesu, klasičnih krilih in pri nekaterih izdelkih
oblazinjenega pohištva. Razlog je v tem, da smo plani-
rali več, kot je kasneje določil družbeni dogovor o po-
litiki cen v letu 1982. Zaradi nezadovoljivega povpraše-
vanja po INTRO oknih nismo uspeli doseči planirane
cene. Pri ostalih izdelkih smo dosegli planirane spre-
membe cen, vendar smo jih začeli uveljavljati kasneje
(družbeni dogovor), kot smo to predvideli v planu, kar
tudi povzroča izpad dohodka za posamezne TOZD.

Tudi pri prodaji na tujih trgih je do 30. 9. večji iz-
pad dohodka, kot smo planirali. Dosegli smo nižje cene
pri oblogah (začasno smo uvažali iverne plošče), SU-MO
podbojih (nismo izvažali dražjih izvedb) in furniranih
krilih (zaradi izpada izvoza stilnih vratnih kril).

Višje cene v izvozu od načrtovanih smo dosegli pri
žaganem lesu, ivernih ploščah in ploskovnih elementih.
Zmanjšanje dohodka pri izvozu je preseglo pozitivne
učinke izvoza nekaterih naših proizvodov.

Blagovni promet

REZULTATI GOSPODARJENJA V DELOVNI ORGANIZACIJI V DEVETIH MESECIH 1982

Letno načrtovani rezultati gospodarjenja so bili v
tistih TOZD, ki so poslovanje v I. polletju zaključile z
izgubo, spremenjeni s sanacijskimi programi. Torej je
prvotni letni plan delovne organizacije spremenjen za
sanacijske programe.

	Plan za leto 1982 v mio din	Doseženo do 30. 9. 1982 v mio din
Letno planirana prodaja je bila izvršena 73% (v gozdarstvu 77%, v lesarstvu 69%)	5556	4070,70
Vpliv neplačane prodaje je nega- tiven in predstavlja 0,1% vse iz- vršene prodaje		5,3
Izredni prihodki od obresti in udeležbe na dohodku banke		29,2

	Plan za leto 1982 v mio din	Doseženo do 30. 9. 1982 v mio din
Pozitivne tečajne razlike		58,6
Ostali izredni prihodki		16,2
Tako je planirani celotni priho- dek izvršen 74% in je 16% večji od enakega obdobja lani	5647,2	4169,4
Planirani direktni stroški proiz- vodnje so bili izvršeni	3454,5	2593,2
Korigirani za povečane zaloge ne- dovršene proizvodnje in gotove proizvodnje		97,3
bremenijo celotni prihodek ali 72% planiranih		2495,9
Letno planirani splošni materialni stroški so bili izvršeni z 81%	590,4	478,8
AM po minimalnih stopnjah je enkrat večja kot v enakem ob- dobju lani	230,5	182,8
Letno planirane negativne tečajne razlike in interne devizne premi- je so izvršene 80%	106,5	85,6
Drugi izredni izdatki		18,1
Porabljena sredstva skupaj so v primerjavi z doseženim letnim prihodkom za manj kot odstotek večja, v primerjavi s preteklim enakim obdobjem pa so porasla za 20%; torej so v primerjavi s povečanjem celotnega prihodka za 4% večja. Vplivi so v cenovnem razkoraku med doseženimi cena- mi in cenami za nabavljen mate- rial — surovine, pa tudi veliko povečanje zalog gotovih proizvo- dov, v katere niso vzeti fiksni stroški proizvodnje in povečanje AM po novih večjih stopnjah.		
Letno planirani dohodek je bil dosežen 73% in je za 4% večji kot v preteklem enakem obdobju	1248,4	908,2
Obveznosti iz dohodka so se po vseh kategorijah gibale v primer- javi s planiranimi višje, kot pa je bil dosežen dohodek:		84,4
— obveznosti po zakonu o gozdo- vih 82%		
— obresti 80% ali 13% več kot v preteklem enakem obdobju		122,4
— del dohodka za delovne skup- nosti skupnih služb in IB 74% ali 28% več kot v preteklem enakem obdobju		73,3
— davki in prispevki iz dohodka 76%		168,2
— nadminimalna AM 80%		24,9
— boljši pogoji gospodarjenja z gozdovi 200%		8,2

	Plan za leto 1982 v mio din	Doseženo do 30. 9. 1982 v mio din
tako letno planirani čisti dohodek zaostaja za 9-mesečno dinamiko točno za en mesec in je dosežen 67%	637,9	426,8
Letno planirani osebni dohodki so bili obračunani 75%, kar je sorazmerno z obračunskim obdobjem, ni pa sorazmerno z doseženim dohodkom, še manj pa z doseženo akumulacijo. Pri takem razporejanju dohodka smo za osebne dohodke razporedili 26 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. Pri tem smo kršitelji družbeno dogovorjenih meril. Povprečno izplačani OD v Lesni je bil 13 tisoč din; to je 19 % več kot v letu 1981 in 5 % več, kot smo načrtovali.	590,3	441,3
Letno planirani del čistega dohodka za stanovanjsko izgradnjo je bil dosežen 55% (vpliv nedoseženih ostankov za sklade in izgube)	24,2	13,4
Letno planirani ostanek čistega dohodka je bil dosežen 60%	132,3	80,0
Letno planirane izgube oziroma izgube po predsanacijskih programih so bile v tem obdobju dosežene 99% oziroma 3-krat več kot v preteklem enakem obdobju, kar pomeni, da morajo vse TOZD, ki so bile v tem obdobju še v izgubi, v zadnjih treh mesecih poslovati pozitivno, da bi izgube ostale v okvirih predsanacijskega programa.	108,8	107,8
Končni rezultat poslovanja delovne organizacije je negativen, je enak kot v I. polletju, to pomeni, da so se pri TOZD, ki poslujejo pozitivno v skupnem ostanki za sklade povečali, pri TOZD, ki poslujejo z izgubo se je skupna izguba povečala v enakem razmerju, kot so se povečali pozitivni ostanki.		27,8
Dejansko nastalo izgubo DO povečujejo:		20,0
— neusklajeni pozitivni ostanki čistega dohodka za sklade		
— neusklajeni stanovanjski prispevki tako, da poleg nepokritih planiranih izgub za to obdobje		5,0
bremenijo likvidnost nadplanske izgube	81,6	51,0

Jožica Šavc

INFORMACIJA O FINANČNEM POSLOVANJU IN GOSPODARJENJU Z DENARJEM IN KREDITI V CELOTNI DELOVNI ORGANIZACIJI

I. Financiranje investicij

Ukrepi na področju investiranja kakor tudi zaostreni pogoji gospodarjenja so imeli že pri sprejemanju investicijskega plana za leto 1982 velik vpliv v naši delovni organizaciji. Osnove investicijskega plana smo predstavili že v polletnem poročilu, zato bomo sedaj spregovorili le o spremembah na področju financiranja investicij v 3. tromesečju 1982.

Amortizacija, kot najpomembnejši vir, je po stanju 30. 9. 1982 dosežena nadplansko. Največja odstopanja so pri naslednjih tozidih:

- Transport in servisi
- Žaga Mušenik
- TP Pameče in
- TP Prevalje.

Zaradi problematike odplačevanja investicijskih kreditov pri TOZD, ki so zaključile investicije v letu 1981, smo v letu 1982 planirali združiti 100.000/m din lastnih kvalitetnih sredstev. Do 30. 9. 1982 smo izpeljali 50 % združevanja, kar je posledica tehnike izvajanja teh sredstev. Združevanje v okviru DO izvajamo po sprejeti poslovni politiki interne banke dvakrat letno, in sicer 30. 6. in 30. 12.

Problematika pri najemanju novih kreditov je ostala ista kot ob I. polletju, s tem da so se pogoji za najetje novih kreditov še zaostri.

Do 30. 9. 1982 smo skupno ustvarili 62 % planiranih investicijskih virov. Ustvarjeni investicijski viri niso na dinamiki predvsem zaradi:

- še ne izvršenega združevanja od drugih DO za rekonstrukcijo TIP Otiški vrh,
- še ne izkoriščenih kreditov za nabavo računalniške opreme, kar bo izvršeno v mesecu oktobru in
- zaradi izpada investicijskih virov od SIS za gozdarstvo, ker še nismo poravnali naših obveznosti po zakonu o gozdovih, kar bo tudi izvedeno v mesecu oktobru.

Poraba investicijskih virov še vedno močno zaostaja za planskimi predvidevanji, kar je posledica ukrepov za vzdrževanje likvidnosti celotne DO. Ostanek investicijskih sredstev v celoti uporabljamo za reševanje likvidnosti, kar se jasno vidi iz poročila o financiranju tekočega poslovanja (ostanek investicijskih sredstev je 86.518/m din).

Odplačila kreditov so dosežena z 68 %. Primerjava je realna samo ob polletju in zaključku leta zaradi dinamike odplačevanja anuitet.

Največje odstopanje od planskih predvidevanj pri porabi predstavlja izvršitev novih naložb (indeks 35, dinamika 75), zaradi že prej navedenih razlogov.

Zaradi omejevanja investicijske porabe nastaja višek investicijskih sredstev. Že ob polletni informaciji smo poudarili, da ta višek investicijskih sredstev obstaja samo na papirju, ker ga v resnici porablamo za pokrivanje večjih zalog oziroma nedoseženih planskih predvidevanj posameznih temeljnih organizacij.

Iz informacije ob polletju in 30. 9. 1982 izhaja, da je ta višek 30. 9. 1982 za ca. 20.000/m din manjši kot ob polletju. To se že pozna na stanju kratkoročnih kreditov za pokrivanje tekočega poslovanja, ki so se od 30. 6. do 30. 9. (že takrat zelo visoki) še povečali.

PRIKAZ PREKORAČITEV IN NEUSKLAJENOST IZPLAČANIH OD V PRIMERJAVI Z DOVOLJENIMI PO INTERNEM DOGOVORU O RAZPOREJANJU DOHODKA ZA 9 MESECEV 1982 PO TOZD

	Planiran dohodek za 9 mes. 82	Dejanski dohodek za 9 mes. 82	Dovoljeni bruto osebni dohodki za 9 mes. 82	Izplačani bruto osebni dohodki za 9 mes. 82	%
GO MISLINJA	30 597 676	34 398 299	9 868 872	9 618 077	97,46
GO SLOENJ GRADEC	25 972 444	29 719 991	8 942 745	8 178 832	91,46
GO ČRNA	63 670 229	63 782 624	26 061 580	29 385 660	112,75
GO RADLJE	61 020 215	50 853 706	20 900 873	28 168 803	134,76
TOK SLOVENJ GRADEC	30 589 679	30 215 109	7 517 519	7 963 400	105,94
TOK DRAVOGRAD	12 549 895	11 833 340	3 457 702	3 376 354	97,65
TOK RAVNE	25 488 829	25 872 886	6 230 191	6 598 884	105,93
TOK RADLJE	23 761 676	22 836 756	6 165 924	6 724 883	109,04
CLS OTIŠKI VRH	18 448 126	23 725 120	9 036 898	7 645 348	84,60
TIS PAMEČE	59 068 847	55 674 564	25 749 486	29 267 666	113,66
GRADNJE	25 185 847	30 707 934	16 100 170	13 788 196	85,64
SKUPAJ GO	376 353 455	379 620 329	140 031 960	150 716 103	107,63
ŽAGA MISLINJA	23 753 775	23 990 387	7 566 568	7 286 434	96,30
ŽAGA OTIŠKI VRH	32 221 166	39 342 502	10 669 687	9 319 329	87,34
ŽAGA MUŠENIK	14 745 624	14 860 015	5 670 582	5 682 832	100,22
ŽAGA VUHRED	32 162 389	25 311 540	10 299 266	10 930 267	106,15
TIP OTIŠKI VRH	99 395 576	104 952 128	40 962 816	40 522 642	98,93
TP PAMEČE	81 806 250	69 446 284	35 327 325	42 496 537	120,29
TP PREVALJE	57 731 315	56 450 796	26 074 623	28 531 081	109,42
TSP RADLJE	32 197 500	13 953 981	16 472 675	38 561 346	234,09
NOVA OPREMA	77 310 310	68 835 649	35 560 496	39 915 151	112,25
SKUPAJ LIN	451 323 904	417 143 282	188 974 354	223 245 619	118,14
SKUPAJ PROIZV. TOZD	827 677 360	796 763 611	329 006 314	373 961 722	113,66
BLAGOVNI PROMET	54 353 456	57 735 144	23 840 744	26 785 230	112,35
DSSS	57 149 872	55 130 818	33 338 294	36 384 540	112,51
SSSP - IB	10 457 983	7 571 989	5 160 393	5 790 036	112,20
TURIZEM	-2 876 684	1 397 379		4 112 718	

Pripomba:

Prekoračitve izplačanih bruto osebnih dohodkov v primerjavi z dovoljenimi bruto osebnimi dohodki so v največji meri odvisne od doseženega dohodka, kar je prikazano v zgornjih odstopanjih. Vendar na višino dovoljenih osebnih dohodkov vplivajo še drugi faktorji kot je število zaposlenih v primerjavi s planom in odstopanje od planiranih osebnih dohodkov. Podrobno obrazložitev o vseh vplivih na dovoljene osebne dohodke so delavci TOZD že obravnavali istočasno z rezultati za 9 mesecev 1982.

V primeru, da bomo do konca leta ta ostanek investicijskih sredstev porabili, bo prišlo do še večjega pritiska na likvidnost DO kot celote, kar pa s še večjim obsegom kratkoročnih kreditov ne bomo mogli več pokrivati, ker so s 1. 10. 1982 stopili v veljavo novi ukrepi na kreditno monetarnem področju.

2. Problematika tekočega poslovanja — obratnih sredstev in vzdrževanje likvidnosti v Lesni

Problematika nelikvidnosti in odvisnost rednega poslovanja od kratkoročnih likvidnih kreditov se v naši delovni organizaciji še nadaljuje, celo poslabšuje.

Vzroki takšnega stanja so že znani iz vseh predhodnih finančnih informacij, to je zaradi neplaniranih izgub, nedoseženih ostankov dohodkov, prekoračenih zalog ter neugodnih plačilnih pogojev s strani kupcev.

V nadaljevanju bi obrazložili v glavnem odstopanja dejanskih potrebnih obratnih sredstev v primerjavi s planiranimi.

Vse temeljne organizacije v Lesni so konec septembra potrebovale skupaj potrebnih obratnih sredstev za redno poslovanje 1.487.962/m din, planirana pa po upo-

števanju predsanacijskih programov za TSP Radlje-Podvelka, TP Pameče in žago Vuhred znašajo 1.356.477/m din, torej prekoračitev za + 131.515/m din. Enaka primerjava od prvotnega plana brez upoštevanja predsanacijskih programov pa znaša več za 206.876/m din.

Največje postavke, ki povzročajo prekoračitve v Lesni, so:

- surovine in material za + 63,821/m din
- gotovi izdelki za + 66,057/m din
- izguba po stanju 30. 9. za TSP Radlje-Podvelka za + 84,700/m din

Glavne vzroke nelikvidnosti v celotni Lesni bi lahko strnjeno prikazali takole:

	indeks proti planu
1. nedoseganje planiranih rezultatov poslovanja	
— izguba 30. 9.	107,704/m
— nedosežen ostanek dohodka za sklade	7,450/m
skupaj	115,154/m

2. prekoračevanje vseh vrst zalog nasproti planiranim	116,300/m
3. prekoračevanje terjatev do kupcev in danih avansov	131,823/m
skupaj	363,277/m
Tako povečane potrebe smo pokrivali:	
— z ostankom investicijskih sredstev	86,518/m
— z nadplanskimi kratkoročnimi krediti	73,941/m
— z nadplansko pridobljenim eskontom menic	48,702/m
— z večjo izdajo menic dobaviteljem	146,247/m
skupaj	355,408/m
Primanjkljaj virov	— 7,869/m

Reševanje in vzdrževanje likvidnosti

Poudariti moramo, da je reševanje likvidnosti iz meseca v mesec težje zato, ker je vedno težje pridobiti dodatne eskonte, še težje pa je računati na dodatne kratko-

ročne likvidnostne kredite. Če pa jih pridobimo, zahtevajo kreditodajalci zelo visoke obresti od 22 do 25 %.

Zato se večkrat postavlja pred strokovne službe interne banke dilema ali še najemati tako drage kredite. Z ukrepi poslovnega odbora z dne 3. 6. 1982 smo nakazali boljše rešitev za TSP Radlje-Podvelka, in sicer z zmanjševanjem vrednosti nabave v višini 75 % od dnevnih prodanih proizvodov. Glede na finančne pokazatelje in na dnevne potrebe po dodatnih kreditih ugotavljamo, da se ta ukrep ne izvaja. Menimo, da je ta ukrep najcenejši in možen, treba je le določiti odgovorne osebe in zahtevati dosledno izvajanje.

Z zadnjo informacijo Temeljne koroške banke Slovenj Gradec so nas obvestili, da se je kreditno monetarna politika še zaostрила, kar se tiče znižanja plasmanov in še posebej ukrep, ki bo prizadel tudi Lesno, da se bodo od 1. oktobra njihovi plasmani ugotavljali dekadno in ne več skupaj enkrat mesečno kot doslej. To pa pomeni za nas, ki smo v celoti odvisni od eskonta za izplačilo osebnih dohodkov v drugi dekad, da bomo morali že v mesecu novembru postaviti izplačilo osebnih dohodkov terminsko drugače kot do sedaj, o čemer boste posebej seznanjeni.

Interna banka Lesna

PROŠNJA ZA SODELOVANJE PRI ZBIRANJU SLOVENSKE PRIPOVEDNE SLOVSTVENE FOLKLORE

V sekciji za ljudsko slovstvo pri Inštitutu za slovensko narodopisje (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti) v Ljubljani je v pripravi zbirka slovenskega slovstvenega folklornega gradiva (bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovori), pri kateri želimo dati prednost novemu terenskemu gradivu.

Prizadevamo si, da bi bila zbirka kolikor mogoče popolna, zato se z zaupanjem in prepričanjem, da naš klic ne bo zaman, obračamo tudi na cenjene bralce VIHARNIKA z naslednjo prošnjo:

— prosimo in vabimo vas, da bi bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovore in mogoče še kaj podobnega, kar živi v vašem okolju ali zgolj le še v spominu iz mladih dni, zapisali in poslali na Inštitut za slovensko narodopisje na spodaj navedeni naslov. Veseli bomo, če se bo Arhiv slovenskih ljudskih pripovedk, ugank, pregovorov pri omenjenem Inštitutu obogatil z vašim prispevkom, saj to pomeni kamenček več v mozaiku slovenske kulture — v tem primeru slovstvene dediščine. Vaše delo bomo ustrezno citirali in na primernem mestu poudarili — kadar bo do predvidene izdaje pač prišlo.

Pri tem je treba opozoriti, da ne pridejo v poštev prepisi ali obnove iz starih zbirk ljudskih pravljic, pripovedk ipd., saj te že imamo na razpolago in jih bomo vsekakor primerno upoštevali.

— druga možnost je ta, da nam sporočite naslove ljudi, za katere veste, da je z njimi ljudsko oz. ustno oz. folklorno izročilo še živi. Ob priložnosti bi jih obiskali sami in njihove pripovedke posneli na magnetofonski trak.

V vsakem primeru pa prosimo, da je naveden natančen naslov pripovedovalca, njegovi rojstni podatki in poklic in prav tako naslov in omenjeni podatki zapisovalca ter kraj in datum zapisa oz. pripovedovanja.

Zanesljivo pričakujemo vašo pošto in vas v tem upanju prav lepo pozdravljamo.

Marija Stanonik

Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU,
61000 Ljubljana, Novi trg 3

NAJCENEJŠE KNJIGE

Tako kot vsako leto bo Prešernova družba tudi letos ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna izdala svojo »Redno letno knjižno zbirko«, ki jo v množični nakladi dvajset tisoč izvodov po zares dostopni ceni prejmejo člani in drugi naročniki — bralci Prešernove družbe:

1. Prešernov koledar za leto 1983 (z barvnimi reprodukcijami odličnega slovenskega slikarja Nikolaja Omerze in raznovrstnimi drugimi zanimivostmi)
2. Polona Skrinjar: PAVLA, povest
3. Miran Ogrin: PO STOPINJAH ALEKSANDRA VELIKEGA, potopis
4. Živojin Gavrilović: IGMANCI, roman
5. Mira Ružić: BITI ALI NE BITI, knjiga proti onesnaževanju in za varstvo okolja
6. Aleksander Cordell: MORTYMERJEVI, roman — nagradna knjiga (brezplačno jo prejmejo člani Prešernove družbe, ki so poravnali članarino do 30. 6. 1982).

Cena vseh šestih, v platno vezanih knjig je 850 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 700 dinarjev (brez nagradne knjige). Cena vseh šestih knjig v mehki (broširani) vezavi pa je 500 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 400 dinarjev (brez nagradne knjige).

Vsem, ki »Prešernove zbirke« še niste naročili pri poverjeniku Prešernove družbe ali v knjigarni, priporočamo, da to čimprej storite, lahko tudi s spodnjo naročilnico.

NAROČILNICA

Naročam letno knjižno zbirko Prešernove družbe s Prešernovim koledarjem 1983:

1. vezano v platno — z nagradno knjigo	850 din
2. vezano v platno — brez nagradne knjige	700 din
3. broširano — z nagradno knjigo	500 din
4. broširano — brez nagradne knjige	400 din

Knjige mi pošljite na naslov:

Naročnino bom poravnal

- a) po povzetju
- b) v zaporednih mesečnih obrokih po najmanj 200 din.

Datum:

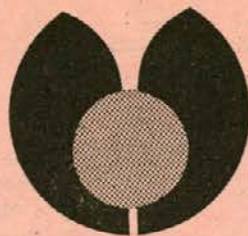
Podpis:

Naročilnico izpolnite, odrežite in pošljite na naslov:
PREŠERNOVA DRUŽBA, LJUBLJANA, Borsetova 27.

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA

ZA KMETIJSTVO

LETO II — ŠTEVILKA 10/11

DECEMBER 1982

POŠTINA PLAČANA

DRUŽBENA KMETIJSKA PROIZVODNJA V KKZ SLOVENJ GRADEC

Uvod:

Kmetijska proizvodnja na družbenih kmetijskih zemljiščih pri KKZ je organizirana po TZO in sicer v treh DE (delovnih enotah). Na podlagi pobude delovne skupine CK ZKS je izdelana pričujoča analiza stanja proizvodnih zmogljivosti proizvodnje in finančnih kazalcev za presojo utemeljenosti predloga za oblikovanje družbenega sektorja kmetijstva v TOZD v okviru DO KKZ.

I. Proizvodne zmogljivosti

1. Zemljišča v ha

TZO	št. z. enot	št. parcel	povpr. oddalj.	nijv	trav. nikov	pašni-kov	nasa-dov	skupaj
Dravograd	8	38	7—8 km	48	26	15	21	110
Prevalje	14	27	6—8 km	15	62	214	—	219
Slov. Gradec	10	46	5—6 km	39	43	141	32	255
SKUPAJ:	32	111	15 km	102	131	370	53	656

Zemljišč za intenzivnejšo rabo je skupaj 369 ha, ostalo so planinski visokogorski pašniki — 287 ha je vključenih v pašne skupnosti za organizirano skupno pašo. Iz priloženega pregleda zemljišč po občinah je razvidno, da so družbena zemljišča že po občinah zelo razdrobljena. Posamezne zemljiške enote so med seboj oddaljene 1 do 20 km. Skupaj je 32 zemljiških enot (kompleksov) s 111 parcelami. V celoti se zemljišča razprostirajo na razdalji od Sentilja do Libelič in Viča pa do Mežice, v skupni dolžini prek 50 km. Sedeži DE družbenega sektorja pa so med seboj oddaljeni povprečno 12 km.

Poleg kmetijskih zemljišč upravljajo TZO tudi z družbenimi gozdovi in sicer:

TZO Dravograd	220 ha z letnim etatom	550 m ³
TZO Prevalje	975 ha	3770 m ³
TZO Slovenj Gradec	— pravico poseka	600 m ³
Skupaj	1195	4920 m ³

Rekapitulacija skupnih površin:

obdelovalna kmetijska zemljišča	369 ha
planinski pašniki	287 ha
gozdovi	1195 ha
skupaj:	1851 ha

V občini Ravne na Koroškem je računati z zmanjšanjem za 13 ha v Mežici in Kotljah. Povečati pa je možno družbena zemljišča z melioracijami na Holmcu (Glinica) za 11 ha.

V občini Slovenj Gradec bo predvidoma zmanjšanje znašalo 10 ha (Pameče, Stari trg). Z melioracijami pa je možno pridobiti 28 ha.

2. Hlevske zmogljivosti

	za krave		za mlado živino in pitance	
	št. hl.	št. stoj.	št. hl.	št. stoj.
Dravograd	1	25	2	40
Prevalje	2	225	1	50
Slov. Gradec	2	150	2	200
Skupaj:	5	400	5	290

V zadnjih petih letih je bilo modernizirano 245 stojišč za krave (odplakovanje, silosi) in 180 stojišč za vzrejo mlade živine ali pitanje. Vsa stojišča za krave so opremljena s strojno molžo.

3. Kmetijska mehanizacija

	Dravograd	Prevalje	Sl. Gradec	Skupaj
traktorji	4	5	4	13
kombajni za žito	1	1	1	3
kombajni za silažo	1	2	2	5
kombajni za krompir	1	—	—	1
nakladalne prikolice	2	2	2	6
sodi za gnojevko	1	2	2	5
sušilnice za hmelj	1 (32 m ²)	—	1 (64 m ²)	2 (96 m ²)
obiralni stroj za hmelj	2	—	1	3

V Prevaljah in Dravogradu razpolagajo še z dvema specialnima kamionoma za prevoz lesa in dvema gozdarskima traktorjema.

4. Stalež živine (št. glav)

	Dravograd	Prevalje	Sl. Gradec	Skupaj
krave	20	160	100	280
plem. telice	6	105	70	181
pitanci	15	30	31	76
teleta	5	35	40	80
skupaj:	46	330	241	617

5. Število zaposlenih v družbenem kmetijstvu

	Dravograd	Prevalje	Sl. Gradec	Skupaj
srednja str. izobr.	3 (1 Ž)	3	4 (1 Ž)	10 (2 Ž)
traktoristi	3	3	4	10
živinorejci	1	8 (8 Ž)	4 (3 Ž)	13 (11 Ž)
poljedelci	3 (1 Ž)	4 (1 Ž)	5 (3 Ž)	12 (5 Ž)
kmet. mehanik		1		1
skupaj:	10 (2 Ž)	19 (9 Ž)	17 (7 Ž)	46 (18 Ž)
V gozdarstvu v Prevaljah je zaposleno		21 (1 Ž)		21 (1 Ž)
skupaj:	10 (2 Ž)	40 (10 Ž)	17 (7 Ž)	67 (19 Ž)

II. Količinski obseg proizvodnje

1. Kmetijstvo

Proizvod	EM	Dravograd	Prevalje	Slov. Gradec	skupaj
plem. prirastek	t	1	16	12	29
prirastek					
pitancev	t	5	10	11	26
mleko	(000 l)	64	576	317	957
hmelj	t	26	—	60	87
pšenica	t	30	—	21	51
krompir	t	200	—	—	200

2. Gozdarstvo

Dravograd	550 m ³
Prevalje	3.770 m ³
Slov. Gradec	600 m ³
skupaj:	4.920 m ³

Delovne enote družbene kmetijske proizvodnje imajo organizirano tudi skupno proizvodnjo s kmeti v svoji neposredni bližini.

3. Izkoriščanje planinskih pašnikov:

DE	površina ha	pašne skupnosti	člani pašne skupnosti	število živine na paši glav
Prevalje	159	5	65	240
Slov. Gradec	113	1	32	95
skupaj:	272	6	97	335

4. Skupna proizvodnja semenskega krompirja

DE Dravograd 6 ha v proizvodno skupnost vključenih 5 kmetov
Skupnost je vezana na skupne stroje (kombajn, sortirnik in skladišča, ki so last družbenega sektorja) in skupno prodajo.

5. Skupna proizvodnja hmelja pri DE Slovenj Gradec na površini 3 ha z enim združenim kmetom. Melioracija za pridelovanje, obiranje je družbena. Prodaja skupna delitev dohodka po deležu vloženega dela sredstev in zemlje.

6. Zbiranje mleka

V DE Prevalje zbirajo mleko iz kooperacijske proizvodnje v mlekarnicah (hladilniki za mleko) v dveh družbenih farmah (Šrotnek, Poljana).

7. Vzreja plemenskih telic: Za DE Prevalje redi: 7 kmetij 70—90 glav telic za obnovo osnovne črede v družbenem sektorju za DE Slovenj Gradec pa redijo 3 kmetije 15 plem. telic.

1. Celotni prihodek (vrednost družbene proizvodnje)

DE	1981	delež v %	1982 (I. poll.)	delež v %
Dravograd				
kmetijstvo	9.538		6.043	
gozdarstvo	1.631		1.113	
skupaj:	11.169	24,7	7.156	24,9

DE	1981	delež v %	1982 (I. poll.)	delež v %
Prevalje				
kmetijstvo	10.609		6.759	
gozdarstvo	14.586		8.495	
skupaj:	25.195	55,7	15.254	53,2
Sl. Gradec				
kmet. gozd.	8.860	19,6	6.265	21,9
kmetijstvo	29.007	64,1	19.067	66,5
gozdarstvo	16.217	35,9	9.608	33,5
skupaj	45.224	100,0	28.675	100,0

2. Delež družbene proizvodnje v posameznih TZO (v 000 din)

TZO	skupni CP	CP družb. proizv.	%
Dravograd	88.126	11.169	12,7
Prevalje	121.239	25.195	20,8
Slov. Gradec	284.123	8.860	3,1
skupaj:	493.488	28.675	5,1

V vseh treh TZO znaša delež družbene kmetijske proizvodnje 5,8 %, največja pa je v TZO TRATA Prevalje.

3. Finančni uspeh družbene proizvodnje v TZO: (v 000)

DE	1981	delež v %	1982 (I. poll.)	delež v %
Dravograd				
kmet.	2428		420	
gozd.	75		106	
skupaj:	2503	31,3	526	17,9
Prevalje				
kmet.	310		75	
gozd.	3920		1776	
skupaj:	4230	45,2	1851	57,7
Slovenj Gradec				
kmet.	4620	53,8	1214	39,2
gozd.	3995	46,2	1882	60,8
skupaj:	8615	100,0	3096	100,0

Akumulativnost družbene proizvodnje je najslabša v čisti kmetijski proizvodnji (Prevalje) pri živinoreji. V Dravogradu in Slovenjem Gradcu je sorazmerna ugodna akumulativnost pri hmelju.

V celoti pa predstavlja akumulacija iz gozdarske dejavnosti nad 50 % vse kumulacije dosežene v vseh DE družbene proizvodnje. Glede na razdrobljenost zemljišč in usmeritev v živinorejo je tudi za naprej treba računati z nizko akumulacijo kmetijstva, zato je gozdarska dejavnost nepogrešljiva za pozitivno poslovanje.

4. Vrednost osnovnih sredstev družbenega sektorja (v 000 din)

osnovna sredstva	Dravograd	Prevalje	Sl. Gradec	skupaj
kmetijska zemljišča	7.375	20.794	12.670	40.839
dolgoletni nasadi	854	—	6.943	7.797
gradbeni objekti	4.713	41.130	30.808	76.651
delovne priprave	1.751	6.921	8.887	17.559
osnovna čreda	662	4.043	4.043	8.748
ostalo	1.397	530	158	2.085
SKUPAJ:	16.752	73.418	63.509	153.679
Gozdarstvo Prevalje	—	7.812	—	7.812
SKUPAJ:	16.752	81.230	63.509	161.491

5. Amortizacija, dolgoročne obveznosti, letne anuitete (v 000 din)

	Dravograd	Prevalje	Sl. Gradec	skupaj
skupna amortiz. TZO	2.756	3.944	3.800	10.500
amortizacija družb. sekt.	1.120	2.886	2.680	6.686
dolgoročna posojila DS	—	2.904	8.103	11.007
letne anuitete DS	—	447	1.158	1.605

V celoti znaša vrednost osnovnih sredstev na 1 zaposlenega v družbeni kmetijski proizvodnji 3.340.000 din.

Od skupno 10.500.000 din letne amortizacije v vseh zadružnih organizacijah odpade na družbeno proizvodnjo prek dve tretjini; v posameznih TZO pa:

Dravograd	41 %
Prevalje	73 %
Sl. Gradec	71 %

Dolgoročne obveznosti so največje v Slovenjem Gradcu, v celoti pa ne presegajo vračilnih sposobnosti družbenega sektorja (amortizacija, dohodek).

6. Upravna režija in zaposleni v skupnih službah (v 000 din)

	Dravograd	Prevalje	Sl. Gradec	skupaj
štev. zaposlenih v SS TZO	9	11	15	33
skupna upravna režija	4.289	4.781	6.132	15.202
skupna režija DRGP (gozdarstvo + kmet.)	1.758	2.868	1.104	5.730
delež režije, ki odpade na DP	41 %	60 %	18 %	37,6

Družbena kmetijsko-gozdarska proizvodnja pokriva upravno režijo v posameznih TZO zelo različno. Največ — 60 % v Prevaljah, 41 % v Dravogradu, najmanj — 18 % pa v Slovenjem Gradcu. Različno pokrivanje prikazuje tudi razmerje med CP in višino upravne režije po planu za leto 1982:

	Dravograd	Prevalje	Sl. Gradec	skupaj
CP TZO	105.285	166.097	360.772	632.154
upravna režija CP v %	4,08	2,88	1,70	2,41
CP DKGP	14.516	34.516	23.675	72.707
upr. režija: CP v %	12,11	8,31	4,67	7,88

Tudi ta pregled kaže na sorazmerno veliko odvisnost TZO Prevalje in Dravograd od DKGP, zlasti od gozdarstva, ki pokriva deficitarne dejavnosti (koooperacija, živinoreja).

Izločitev DKGP bi povzročala v preostanku TZO Dravograd okrog 700.000 din nepokritih stroškov, v Prevaljah pa prek 100.000 din. Samo v Slovenjem Gradcu bi lahko pokrili tudi po izločitvi DKGP vse upravne stroške.

Novo oblikovani TOZD DKGP bi predvideno potreboval za opravljanje vodstvenih, strokovno-administrativnih in knjigovodskih opravil sledeče kadre:

vodja TOZD	1
administracija	1
materialna evidenca	3 (na vsaki DE)
računovodstvo	2

Za skupaj 7 delavcev bi znašali letni stroški (po sedanjih dejanskih stroških) 3.500.000 din, poleg tega pa bi bili večji nekateri materialni stroški vodenja TOZD, glede na veliko razdrobljenost in oddaljenost posameznih delovišč in DE.

Dohodkovna moč TO pred in po oblikovanju TOZD za DKGP

	pred reorganizacijo CP preostanek ČD	po reorganizaciji CP preostanek ČD
TZO Dravograd	105.285	90.769
TZO Prevalje	166.097	131.581
TZO Sl. Gradec	360.772	337.097
TOZD DKGP	—	72.707
	632.154	632.154

Zaključki:

1. Družbena kmetijska gozdarska proizvodnja (DKGP) je organizirana v treh delovnih enotah (DE) v okviru vseh TZO Koroške kmetijske zadruge in zaposluje 67 delavcev (46 kmetijstvo, 21 gozdarstvo).

2. Proizvodne zmogljivosti so omejene na dana zemljišča, ki jih bistveno ni moč povečati. Za intenzivno izrabo je na razpolago 369 ha kmetijskih zemljišč, planinskih pašnikov 287 ha, 1195 ha gozdov. Po DE pa:

	int. k. z.	pl. pašniki	gozdovi	skupaj
Dravograd	95 ha	15 ha	220 ha	330 ha
Prevalje	132 ha	159 ha	975 ha	1266 ha
Slov. Gradec	142 ha	113 ha	—	255 ha
Skupaj:	369 ha	287 ha	1195 ha	1851 ha

Skupaj je 32 kmetijskih zemljiških enot s 111 obdelovalnimi parcelami. Možnosti za večjo zložbo (kamasacijo) teh zemljišč ni, razen v Libeličah.

Medsebojna oddaljenost teh kmetijskih zemljiških enot znaša 15 km, v okviru DE pa so parcele medseboj oddaljene povprečno 7 km.

3. Obseg proizvodnje, dosežen dohodek, amortizacija in akumulativnost glede na število zaposlenih ustrezajo zakonskim pogojem za oblikovanje samostojne TOZD DKGP iz vseh treh DE v vseh občinah. Samostojno pa nima nobena DE pogojev za oblikovanje TOZD.

4. Izločitev DKGP iz sedanjih TZO bi zmanjšala:

	CP	amortizacija
v TZO ODOR Dravograd	za 12,7 %	41 %
v TZO TRATA Prevalje	za 20,8 %	73 %
v TZO LEDINA Slov. Gradec	za 3,1 %	71 %

Poleg tega pa DKGP pokriva v posameznih TZO upravno režijo v sledeči višini in odstotnem deležu:

Dravograd	1.758.000	41 %
Prevalje	2.868.000	60 %
Slov. Gradec	1.104.000	18 %
skupaj:	5.730.000	popr. 38 %

Sorazmerno visok delež pokrivanja skupne režije, ki odpade na DKGP, je pogojen z dodelitvijo družbenih gozdov leta 1963 v občini Ravne na Koroškem in Dravogradu ter pravico poseka za 600 m³ v Slovenj Gradcu kot nadomestila za odtujitev, upravljajo z zasebnimi gozdovi.

Glede na sestavo dejavnosti po posameznih TZO znaša razmerje med CP in višino upravne režije izraženo v procentih:

	za TZO	za DKGP
Dravograd	4,08	12,11
Prevalje	2,88	8,31
Slov. Gradec	1,70	4,67
poprečno za KKZ	2,41	7,88

5. Po izločitvi DKGP je ostalo nepokritih stroškov v TZO Dravograd okrog 700.000 din, v TZO Prevalje okrog 1.000.000 din.

Dohodkovni položaj očiščenih TZO bi bilo potrebno reševati poleg sofinansiranja razvojno pospeševalne službe iz občinskih intervencijskih skladov še z dohodkovnim povezovanjem z TOK gozdarstva, ki pokrivajo isti teren in iste združene kmete kot TZO.

6. Za novo oblikovan TOZD DKGP bi predvidoma znašali stroški za opravljanje vodstvenih strokovno-administrativnih in knjigovodskih opravil okrog 3.500.000 din za 7 zaposlenih delavcev. Povečani pa bi bili materialni stroški za organizacijsko-strokovno vodenje TOZD, a glede na veliko razdrobljenost in medsebojno oddaljenost posameznih delovišč in DE.

7. Novo oblikovan TOZD DKGP bi po obsegu proizvodnje in sedanjih cenah dosegel celotni dohodek v višini 72 mio din.

8. Pri ocenjevanju ekonomskih prvin za oblikovanje TOZD DKGP z izločitvijo iz TZO je po posameznih DE treba oceniti še:

- realne možnosti za povečanje tržne kmetijske proizvodnje z obstoječimi zmogljivostmi,
 - potrebne naložbe za povečanje zmogljivosti,
 - možnosti za delitev dela med posameznimi DE,
 - najprimernejši sedež TOZD DKGP,
 - mikroorganizacijo.
- Slovenj Gradec, dne 7. 10. 1982.
Sestavila delovna skupina:
1. Ivan Uršič — DSSS
 2. Slavko Slemnik — DSSS
 3. Jože Pratnekar — TZO TRATA
 4. Alojz Zavratnik — TZO TRATA
 5. Ivan Kašnik — TZO LEDINA
 6. Ivan Močilnik — TZO ODOR

USPELO SREČANJE

Kljub dežju in slabemu vremenu uspelo II. srečanje združeno z obrambno vzgojo sodelavcev in upokoјencev TZO »LEDINA« Slovenj Gradec, TZO »ODOR«, Dravograd, TZO »TRATA« Prevalje in TOZD »MESNINA« Dravograd, Koroške hranilnice in DSSS Koroške kmetijske zadruge Slovenj Gradec.

Nad 140 udeležencev je skupaj preživelo veselo, sproščeno in dobre volje en dan v letu. Prav gotovo je bil dosežen dober namen, ki ga je to srečanje imelo. Poglobili smo svoje poznavanje obrambnih priprav v primeru, da bi nas in našo domovino doletelo kaj hudega. Srečanje je gotovo pripomoglo, vsaj po izjavi udeležencev sodeč, veliko k boljšemu spoznavanju sodelavcev med seboj. Pomagalo je utrditi čisto po-

časí se prebijajočo zavest o skupni pripadnosti enemu velikemu kolektivu, ki ga povsod pestijo iste težave; to je naši skupni Koroški kmetijski zadrugi.

Vsem, ki so se ojunčili in prišli na srečanje, se v imenu predsedstva konference sindikata KKZ najlepše zahvaljujemo, posebno še tovarišema Blagojeviču in Gorenšku, ki sta skrbela za obrambne priprave v občini Ravne na Koroškem, za predavanja iz obrambne vzgoje. Posebno pa se zahvaljujemo vsem tovarišem TZO »LEDINA«, »ODOR«, in »MESNINA«, ki so s svojim delom in pridnostjo pripomogli k uspehu tega srečanja.

PREDSEDSTVO KONFERENCE
SINDIKATA KKZ

Pozdravni govor udeležencem

Tovarišice in tovariši!

Pričnam naše II. srečanje kolektiva Koroške kmetijske zadruge, ki je tudi letos povezano z obrambno vzgojo in zato pristočno pozdravljam vse sodelavke in sodelavce ter upokoјence, vse, ki ste se ljubeznivo odzvali povabilu in danes prišli sem na Poštarski dom pod Uršljo goro. S tem, da ste prišli sem, na to naše srečanje, ste dokazali, da zares pripadate temu kolektivu ne samo na papirju, številčno, pač pa tudi dejansko, osebno. Dokazali ste, da v celoti razumete ne samo interese svoje temeljne zadrúžne organizacije, pa naj bo to ODOR, LEDINA, MESNINA, TRATA, zadrúžna hranilnica ali pa skupne službe, pač pa več. Dokazali ste, da se zanimate in se želite spoznati tudi širše med seboj, tudi kot pripadnice in pripadniki našega skupnega kolektiva; to je naše skupne Koroške kmetijske zadruge.

Časi, ki so pred nami, niso in ne bodo niti najmanj rožnati. Postavljali bodo pred nas in terjali od nas vse težje in težje, morda celo najtežje naloge. Te naloge bomo morali v sedanjih in v bodočih še bolj zaostrenih pogojih gospodarjenja reševati tako kot delavci-samoupravljalci po eni strani in kot delavci-člani sindikata po drugi strani. Predvsem pa bomo morali biti, morali bomo postati, mnogo bolj kot pa doslej, enotni in združeni v okviru naše Koroške kmetijske zadruge. Le združeni in med seboj trdno povezani s skupnimi interesi bomo zares trdni in močni. Naloge, ki so pred nami, ki smo zaposleni v delamo v kmetijstvu, so težke in odgovorne. Gre za to, da bomo imeli dovolj hrane, dovolj kruha in mesa. Res je, da smo se v vsej državi tega zavedeli malo pozno. Vendar prepozno še ni, če bodo le

sredstva na razpolago in bomo zagrabili za delo tako, kot je treba.

Da se bomo lahko spoprijeli z vsem tem, kar nas nedvomno čaka, bo tudi naša sindikalna organizacija morala storiti veliko več in se bolj boriti za interese zaposlenih, za medsebojne odnose, kakor pa se je doslej. Med nami bo treba gojiti strpnost, prijateljstvo, dobro voljo, skratka, dobre medčloveške odnose in vezi. Ne sme nam biti vseeno, kako gre naši sodelavki ali našemu sodelavcu ali našemu upokoјencu v Prevaljah, Dravogradu ali Slovenj Gradcu. K temu cilju, k boljšemu sporazumevanju med nami, člani skupnega kolektiva Koroške kmetijske zadruge, naj vsaj nekoliko doprinese in pripomore tudi naše današnje srečanje.

Hvala

Predsednik kon. sind. KKZ
Rok Gorenšek

VSEM ČLANOM — KMETOM
IN DELAVCEM KOROSKE
KMETIJSKE ZADRUGE
ŽELIMO SREČNO NOVO
LETO 1983

SAMOUPRAVNI ORGANI
IN DRUŽBENOPOLITIČNE
ORGANIZACIJE

KMETIJSKI NASVETI

ZREJA PLEMENSKIH TELIC

Interes vsakega rejca je, da ima v hlevu take živali, ki bodo dajale veliko mleka in da bodo dobro izkoriščale osnovno krmo. Samo velika obsežna krava, s širokimi in obsežnimi prsmi, z obsežnim trupom in vampom lahko veliko poje in daje veliko mleka. Obsežnost telesa in sposobnost živali, da veliko poje, sta dedni lastnosti. Vendar na to sposobnost vpliva tudi način reje.

Plemenske telice naj ne bodo niti preveč suhe niti preveč debele. Skromno krmljene telice dlje časa rastejo in dosežejo enako končno težo kot bogato krmljene telice. Če pa živali prehudo stradajo, ali če obdobje stradanja predolgo traja, ima taka zreja trajne posledice. Živali nikdar ne dosežejo take končne teže in proizvodnje kot normalno vzrejene. Iz izkušenj lahko ugotovimo, da v naših rejah krmimo preveč skromno predvsem telice od odstavitve pa do šestega, oziroma osmega meseca starosti. V tem obdobju telice še niso sposobne, da bi normalno rasle samo ob voluminozni krmi. Zato moramo skrbeti, da ne krmimo niti preskromno niti preobilno. Telice naj dnevno pri-
raščajo 500 do 600 gramov.

Samo krmljenje precej vpliva na spolno zrelost telic. Bogato krmljene se prvič pojajo 3 do 4 mesece prej kot normalno krmljene. Tako se normalno krmljene pričnejo pojati od dvanajstega do petnajstega meseca starosti, intenzivno rejene pa že v devetem mesecu. Zato moramo bogato krmljene živali prej prepustiti, ker se pozneje zaradi zamašenosti težje obrejšjo.

Dnevni krmni obrok naj vsebuje vse potrebne snovi, ki jih telica potrebuje za rast in vzdrževanje.

Skupno energijo ali skupno hranilno vrednost krme oziroma obroka merimo s škrobno vrednostjo. Slaba osnovna krma, tudi če se telica do siteda naje, ne vsebuje dovolj škrobnih vrednosti, da bi zadoščala za vzdrževanje in rast. Ob taki krmi telica zaostane v rasti in v razvoju, četudi dobi s krmo dovolj beljakovin, rudnin in vitaminov. Po drugi strani pa žival, ki dobi preveč krme z visoko energetsko vrednostjo hitro raste in se zamasti. Zato je pomembno, da so v obrokih škrobne vrednosti in beljakovine v pravilnem razmerju. Beljakovine so pomembne za rast mišičevja, notranjih organov in tkiv. Mlajše živali, ki hitro rastejo, potrebujejo v obroku več beljakovin kot starejše živali. S starostjo potrebe po beljakovinah ne naraščajo tako hitro kot po škrobni vrednosti. Telice, ki dobijo premalo beljakovin, če jim na primer pokladamo samo koruzno silažo, slabo priraščajo in se hitro zamastijo. Razen paše in druge zelene krme vsebujeta precej beljakovin travna silaža in rano košeno seno. Malo

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

beljakovin pa vsebujejo koruzna silaža, pesa in krompir.

Poleg energije in beljakovin so za normalni razvoj telic nepogrešljive tudi rudnine in vitamini. Rudnine so pomembni sestavni del tkiv, njihova vloga pa se kaže tudi pri presnovi in prebavi. Pri krmljenju z rudninami je pomembno, da so v obroku v pravilnem razmerju. Presežek ali pomanjkanje posamezne rudnine vpliva na izkoriščanje ostalih. Če na primer poskrbimo samo za dovolj kalcija v obroku, na fosfor in ostale elemente pa pozabimo, bodo telice čutile pomanjkanje rudnin in slabo priraščale. Koliko rudnin je v krmi zavisi predvsem od sestave zemlje in pa od tega, kako smo rastline gnojili z umetnimi gnojili. Bogato gnojena zemlja daje tudi več rudnin rastlinam in s tem jih dobijo več tudi živali. V krmi navadno primanjkuje natrija. Zato ga moramo vsak dan dodajati v obliki kuhinjske soli. Na vsakih 100 kg žive teže živali damo dnevno 0,5 dekagramov kuhinjske soli. Pomanjkanje kalcija in fosforja v obroku, oziroma nepravilno razmerje, se pri mladih živalih kaže v mršavosti, živali so rahitične, težko stojijo in slabo priraščajo. Pri starejših telicah pa se pojavlja kostolomnica. Take živali niso sposobne za nadaljnjo plemensko rejo.

V novejšem času so na tržišču številni rudninski pripravki, ki vsebujejo vse potrebne rudnine v pravilnem razmerju. (Kostovit, Bovisal). Priporočamo, da jih predvsem v zimskem času redno pokladamo. Tudi vitamini so za normalni razvoj plemenskih telic nujno potrebni. Če jih živali ne dobijo dovolj, se pojavijo tako imenovane hipo in avitaminoze. Posledice teh pomanjkanj so lahko zelo hude in živali lahko poginejo. Vitaminov je dovolj v sveži osnovni krmi, kot je trava in kvalitetna travna silaža. Tudi v senu, ki je rano pokošeno in posušeno s prevetrovanjem, vsebuje precej vitaminov. V slabi silaži in izpranem senu skorajda ni več vitaminov. Največ vitaminov vsebuje mlada trava, zato pri pravilni obročni paši telice navadno ne trpijo pomanjkanja.

V zimskem času pa je bolje, da vsak dan dodajamo posebne vitaminske dodatke, ki jih nudijo kmetijske trgovine in veterinarske postaje. Svetujemo, da se o izbiri in količini posvetujete s kmetijskim oziroma veterinarskim strokovnjakom.

Za uspešno vzrejo je zelo pomembno, kdaj telice pripuščamo. Velja pravilo, da prvič telice osemenimo, ko dosežejo 300 do 400 kg žive teže, oziroma tri četrtine teže odrasle živali. Če živali prezgodaj pripuščamo, večkrat nastopijo komplikacije pri porodu in tudi prvi dve leti slabše molzejo. Če pripuščamo šele po dvajsetih mesecih starosti, take živali navadno ostanejo jalove. Poleg tega pa take telice, pozneje krave, dajo v svoji življenjski dobi premalo mleka.

Večino telic vzredimo v hlevski rejli, kar pa ni dobro. Zreja telic na paši ima velike prednosti, še boljše je, če so telice na planinski paši. Planinska pa-

ša ugodno vpliva na razvoj telice, pospešuje konstitucijo in zboljšuje kondicijo živali. Pri tem pa moramo paziti, da planinski pašnik preveč ne obremenimo z živino. Na takem pašniku jeseni telice komaj preživijo, kar neugodno vpliva na nadaljnjo rejo. Pri odhodu na pašo naj bodo telice stare vsaj šest mesecev. Pri tem pazimo, da bo prehod na zeleno krmo postopen. Tako že v hlevu pokladajmo silažo ali prezimne krmne rastline. Pri paši poskrbimo, da dobijo živali živinsko sol in ostale rudnine. Tudi brejim telicam godi planinska paša, čeprav jih ob koncu brejosti raje prestavimo na nižinsko pašo.

V zimskem času jim pokladajmo kvalitetno seno in silažo. Če krmimo s koruzno silažo, moramo dodajati krmila, ki vsebujejo beljakovine. Mladim telicam poleg osnovne krme pokladamo tudi močna krmila. Količina zavisi od teže živali, od kondicije in od kvalitete osnovne krme. Ne pozabimo tudi na rudnine in na vitamine. Telicam v začetku brejosti navadno zadošča kvalitetna osnovna krma. Proti koncu brejosti pa jim pokladamo tudi močna krmila, vendar ne preveč, da se ne zamastijo. V visoki brejosti je oskrba z rudninami in vitamini še posebej pomembna.

Jože Pratnekar, inž.

Pomen govedoreje za obnavljanje kmetij v hribih

V Sloveniji je več kot 70% kmetijske zemlje v hribovitem in gorskem svetu. Naravne razmere, kot so nagib zemljišča, podnebje in kvaliteta tal, onemogočajo pridelovanje žit in okopavin. To pa ne pomeni, da hriboviti in gorski svet nista pomembna za slovensko kmetijstvo.

Hiter industrijski razvoj in urbanizacija navadno segata po najboljši zemlji v ravninskem svetu. Neustrezno razmerje med potrebami po hrani in njeno proizvodnjo v republiki ocenjujemo kot dolgoročen problem, ki bo zahteval smotnejšo izrabo kmetijskega prostora in večja denarna vlaganja v to gospodarsko dejavnost.

V slovenskem prostoru je bilo hribovito kmetijstvo nekoč močno razvito. Dokaz so veliki hlevi za govejo živino in ovce, ki jih še najdemo po naših planinah. Kmetje so redili več sto ovac in večje število govedi. Žal je danes veliko hribovitih in gorskih kmetij praznih, gospodarska poslopja propadajo, kmetijske površine pa zarašča gozd. Mladi so šli v dolino iskat lažji in boljši kos kruha. Na kmetijah so ostali ostareli, ki ne zmorejo vsega dela. Koliko planinskih pašnikov je danes praznih, kjer se bohotita plevel in slab gozd.

Hribovsko kmetijstvo ni pomembno samo za pridelovanje hrane, njegova vloga se kaže tudi iz stališča splošnega ljudskega odpora, saj bi gorski kmet dajal pretežni del hrane. S smotrno rabo kmetijske zemlje v planinah in hribih bomo ohranili »kulturno krajino«. Z ohranjanjem hribovskih kmetij bomo tudi omogočali razvoj kmečkega turizma, saj le-ta pomeni pomemben dodatni vir dohodkov.

Ugotovitve iz nekaj let nazaj kažejo, da je mogoče v hribovitem in gorskem svetu pridelati toliko škrobnih vrednosti in prebavljivih beljakovin kot na najboljši njivi v ravnini. Kakšno usmeritev priporočamo hribovskim in gorskim kmetijam?

Vsekakor pridelovanje poljščin ekonomsko ni upravičeno. Nagib zem-

ljišča onemogoča uporabo strojev, slaba zemlja in podnebne razmere pa največkrat vrnejo le seme. Govedoreja daje idealne možnosti za smotrno rabo kmetijskih površin. Intenzivno izkoriščanje travne ruše nudi perspektivo hribovskim in gorskim kmetijam. Travnna ruša uspeva tudi na nadmorski višini preko 1.500 m, kjer ne uspevajo več nobene druge kmetijske kulture. Tudi na zelo nagnjeni zemlji daje travna ruša visoke pridelke. S pravilnim gnojenjem, s pašno-kosno rabo in pravilno obdelavo lahko po hektarju pridelamo 7.000 kg in več škrobnih vrednosti.

Hribovske kmetije, ki ležijo blizu potrošnim centrom in so z dolino povezane s kamionsko cesto, preusmerjajmo v prirejo mleka. Seveda je predpogoj, da imajo urejen goveji hlev in možnosti za ureditev čredinske paše. Vsaka kmetija bi redila 15 do 30 krav s poprečno mlečnostjo 4.000 kg mleka. V letnih mesecih bo glavna krma kvalitetna paša, pozimi pa seno in travna silaža. Na kmetijskih površinah je potrebno urediti čredinske pašnike in na njih izmenično pasti in kositi.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Tudi hribovske kmetije so pomembne za razvoj kmetijstva

Naprava za prevetrovanje in silosi so osnova za kvalitetno zimsko krmo.

Na kmetijah, ki ležijo nekoliko višje v hribih in so z dolino slabše povezane, bomo organizirali pitanje goveje živine. Teleta za pitanje bi tako kmetija kupovala pri »mlečnih gospodarstvih« in od družbenih farm. Letno in zimsko krmljenje bi slonelo na kvalitetni silaži in senu. Del kmetijskih površin namenimo za pridelovanje koruzne silaže. Sejati moramo take sorte silažne koruze, ki uspeva v ostrejših podnebnih razmerah in na večji nadmorski višini. Vsaka kmetija bi redila 15–30 pitancev v teži od 150 do 550 kg. Seveda pa lahko uvedemo tudi kombinirano rejo (pitanje in proizvodnja mleka).

Kmetije, ki ležijo visoko v planinah, usmerjamo v vzrejo plemenske živine. Planinski pašniki nudijo idealne pogoje za vzrejo plemenskih telic. Višinsko sonce in planinska paša utrjuje kondicijo, zdrave so in pozneje v lektaciji bolj odporne. Plemenska teleta bi te kmetije pogodbeno dobivale pri »mlečnih gospodarstvih« in družbenih farmah. Živali bi v planini ostale do brejosti 7 mesecev, potem pa bi se vrstile v matične hleve.

Čez leto bi bile telice samo na paši, pozimi pa bi jih krmili s senom in travno silažo. Kadar kmetija zaradi naravnih razmer ne bi bila sposobna pridelovati dovolj zimske krme, bi na njej živina ostala samo skozi poletje.

V ovčarstvo usmerjamo visoko gorske kmetije, kjer naravne razmere onemogočajo rejo goveje živine. Ta kmetijska dejavnost v zadnjem času zopet pridobiva na pomenu. Povpraševanje po ovčjem mesu, ovčjem siru in volni iz leta v leto narašča. Opuščeni planinski pašniki dajejo izredne možnosti za naše ovčarstvo.

Kot pomembna dopolnilna dejavnost je tudi kmečki turizem. Naravne lepote naših krajev mu odpirajo velike perspektive. Domača hrana in čisti gorski zrak privabljata iz dneva v dan več ljudi iz mest in industrijskih centrov. Za gorske kmetije je to dodaten vir dohodka. Seveda pa bo potrebno tej zvrsti dati v naši družbi tisto mesto, ki ji pripada.

V tem sestavku smo poskušali le nakazati razvojne možnosti, ki jih ima naše hribovsko kmetijstvo. Vsekakor sta to govedoreja in ovčarstvo. Seveda mora biti skrb celotne družbe, da ohranimo hribovski in gorski svet naseljen. To pa bomo dosegli le s pravilno občinsko politiko do teh področij.

Z usmerjanjem hribovskih kmetij v intenzivno kmetijsko proizvodnjo bomo bistveno prispevali k temu, da bo hribovski kmet socialno in ekonomsko neodvisen, da se bo njegov življenjski standard vsaj približal tistem v dolini. To pa je največja dola, ki jo lahko zapustimo bodočim generacijam.

I. Pratnekar

Ošven

Mogočno se nad hotuljsko kotlino dviguje košata Uršlja gora s svojimi nižjimi vrhovi Kozarnico, Črnim vrhom, Šmoharino, Vranščico in Homom. Na senčni, severni strani Uršlje gore, pod skoraj navpičnim skalovjem do samega vrha z drevjem in grmovjem obrasle Vranščice leži Ošven, najvišja ležeča hotuljska kmetija. Kmetijo od vseh strani obdajajo košati iglasti in bukovi gozdovi. Od najnižje točke Ošvenovega, ki je približno na višini 600 m nad morjem, sega kmetija do višine 1200 m tako, da je med obema skrajnima točkama kar 600 m višinske razlike. Ošvenovo meri 70 ha, 58 ha je gozdov, 12 ha pa »znotranjščine«, to je obdelovalne zemlje, njiv, travnikov in pašnikov.

Ošven že vsa leta po drugi svetovni vojni sodeluje s kmetijsko zadrugo. Najprej je sodeloval s kmetijsko zadrugo Kotlje, po združitvi pa s kmetijsko zadrugo Prevalje, oziroma s sedanjo TZD »TRATA« v okviru združene KKZ.

Pri Ošvenu danes živijo kar štirje rodovi, kar pri nas ni pogosto. To so: oče, dedi in pradedi Albert z ženo, mamo, babico in prababico Terezijo, sin Berti z ženo Gelco in vnuk Janko s hčerko-pravnučko.

Ko še ni bilo modernih cest in avtomobila ter traktorja pri hiši, sta oče Albert, pozneje pa tudi sin Berti redno prihajala na seje kmetijske zadruge v Kotlje. Več kot uro peš hoje je bilo na eno stran. Seje so bile brezplačne, s pričetkom večinoma po 6. uri, poleti celo ob 9. uri zvečer, ali pa ob nedeljah dopoldan. Za to je bila potrebna visoka zadruga zavest, te pa pri Ošvenu nikoli ni manjkalo.

Danes je vse drugače. Ošven je povezan s svetom s cesto, s telefonom.

Ošvenova mama

V hlevu je poleg svinj in kokoši tudi 13–15 glav živine: krave in pitanci, zakaj kmetija kooperira s kmetijsko zadrugo v proizvodnji mleka in mesa. Namesto konj je pri hiši traktor s priključki, za pot v dolino pa osebni avto. V hiši je radio, televizija, telefon. Ošven pomeni danes tudi kmečki turizem, pomeni lovsko kočlo lovske družine Prežihovo, ki je na Ošvenovem vrhu. Na Ošvenovem so tudi lepa smučišča in smučarska vlečnica. Ošven je danes po vsem tem daleč na okrog poznan. Še več in bolj intenzivno bi pri Ošvenu morali skrbeti za kmečki turizem, tako želijo gostje, ki obiskujejo to kmetijo.

Duša in gonilna sila vsega pri Ošvenu pa je še vedno Ošvenka-mama Terezija, ki je letos 6. oktobra praznovala 70. obletnico življenja. Še vedno je vsa skrbna, pridna in živahna kot tedaj, ko je bila še mlada. Leta se ji skoraj nič ne poznajo, še zmeraj je nasmejana, odrezavega jezika, toda prijazna in gostoljubna. Sama peče kruh, streže gostom, pripravlja domači sir in maslo. Takega, tako dobrega zna narediti le malo kdo.

Ko sta se z Ošvenom vzela, posebno pa med vojno, ko je bila pri Ošvenu (Nadaljevanje na 7. strani)

Pravni nasveti za naše bralce

Ustava določa, da ima vsakdo pravico do enakega varstva svojih pravic v postopku pred sodiščem ter državnimi in drugimi organi in organizacijami, ki odločajo o njegovih pravicah, obveznostih in interesih. To ne pomeni samo, da morajo ti organi proti vsakemu občanu enako postopati, temveč tudi, da mora imeti vsak občan enako varstvo, ko uveljavlja svoje pravice pred temi organi.

Pogostokrat smo priča, da se naš občan, ki sveda ne more poznati številnih predpisov pri uveljavljanju svojih pravic, čuti oškodovanega, zato ni čudno, da imamo

primere, da se upravni organi, sodišča in drugi samoupravni organizmi, pojmujejo, če že ne kot človeku vsiljena in nadrejena, pa vsaj kot človeku preveč tuja in premalo razumevala oblast, ustanova ali dejavnost.

V uredništvu našega glasila smo prišli do spoznanja, da bi le-tega lahko popestrili z dajanjem pravnih nasvetov, ki bi naj bili namenjeni predvsem našim kmetovalcem, katerim pravna pomoč, žal, še vedno ni na voljo ob vsakem času, saj vemo, da so sodišča, ki nudijo pravne nasvete nemalo krat preobremenjena s svojim rednim delom.

Namen naših pravnih nasvetov ne bo, da bi bralce poučili o vseh podrobnostih, temveč, da s preprosto besedo opozorimo na temeljne pravice in obveznosti, ki jih vsakdo izmed nas uveljavlja v svojem okolju. Pri oblikovanju pravnih nasvetov pa bomo veseli, če boste nas s svojimi vprašanji usmerili na področja, s katerimi bi želeli biti seznanjeni. Z veseljem vam bomo v naših močeh odgovorili na vaše vprašanje. Torej pišite nam na naslov uredništva.

Jože Krevh

KMETIJSKI POSPEŠEVALEC LAHKO TUDI „GOR PLAČA“

»Direktor, kje pa imaš tista dva zadružna 'bika', ki sta mi v soboto skupaj z našimi 'babami' povaljale in pomendrala cel 'pungrad'? Tako se je nekega lepega ponedeljka zgodaj jutraj zadržal velik, močan, postaven možki na hodniku uprave kmetijske zadruge v Prevaljah ter medtem rinil proti direktorjevi pisarni. »Dobro jutro, kaj pa je vas prineslo k nam,« se je začudil direktor, ko je zagledal kmeta, ki ga je sam dobro poznal in vedel, da je doma visoko gori blizu Macigoja.

»Kaj me je prineslo?« Pungrad sta mi povaljala in pomendrala, da trava sploh ne raste več, tista tvoja dva zadružna b...«

»Naše babe so jim pa pri tem seveda pomagale.«

»Ja, kaj pa zdaj hočete od mene?« je vprašal direktor. »Jaz pri tem sploh nimam ničesar zraven?« je nemočno skomignil z rameni in se pri tem komaj opazno nasmehnil.

»Praviš, da nimaš kaj zraven. Pa imaš. Voz sena zahtevam za travo in dal ga mi boš, pa mirna Bosna!« je vztrajal kmet Luka.

Direktor si ni znal več pomagati, čeprav je že pogruntal, kdo sta bila tista njegova dva zadružna b... Naredil se je tako, kot da tega ne ve. »Katera dva naša pa sta bila pri vas v soboto, to mi povejte.«

»O, saj sam dobro veš, katera dva hodita k Macigoju. Eden je tisti Lekšnov iz Mežice, drugi je pa tisti Hotuljec. Ho-

tuljec pa tako al tako ni bilo nikoli nič prida. Vsako leto je bilo kako sranje pri nas, če so le Hotuljeci prišli k Lenartu.«

Direktor je tedaj dal poklicati oba pospeševalca, toda Lekšnov iz Mežice je že poprej »zavohal« nevarnost ter jo še pravočasno »zbrisal« neznano kam. Tako je dobil le Hotuljca, ki je bil toliko neumen, da je počakal v pisarni.

»Ti, poslušaj!« je Hotuljca trdo prijel direktor. »Kaj sta pa v soboto spet vruga ušpičila z Anzanom gori pod Macigojem, da sedaj Luka hoče od mene, da bi mu dal cel voz suhega sena?«

»Sedaj nič ne pomaga, kar se je zgodilo, se je zgodilo, toda zapomni si, sena zadruga za take neumnosti nima in ga nikoli ne bo imela. To si dobro zapomni za vedno. Sedaj pa uredita zadevo, kakor vesta in znata. Juho, ki sta si jo čisto sama skuhala, bosta morala tudi sama pojesti, pa če bo za vaju še tako vroča in slana. Sicer pa sta si to tudi popolnoma zaslužila. Saj drugega

od vaju tudi skoraj ni bilo pričakovati. Morda si bosta vsaj zapomnila za drugič. Luka, ti se kar tega Hotuljca drži in ga ne spusti iz rok prej, da ne dobiš, kar iščeš. Čisto prav je, da zahtevaš, da poravnata škodo, ki sta ti jo naredila, da bosta drugič vedela. Na svoje dečve pa tudi bolj pazi in jim zabičaj, naj bodo v bodoče bolj previdne in gredo takim zadružnim b..., kakor sta ta dva, rajši s poti, namesto da se jim pustijo povaljati in rotati po pungradu.«

Hotuljecu ni preostalo drugega, kot da je razsrjenega Luko povabil k Vavkanu v gostilno, kjer sta ob litru vina kmalu uredila celotno zadevo v obojestransko oziroma v tristransko zadovoljstvo. Kajti medtem se je od nekdo znašel tudi Mežičan Anza in uspešno pomagal dokončati težka in kočljiva mirovna pogajanja.

Epilog vsega je bila popolna sprava med Luko in obema zadružnima pospeševalcema. Luka se je za vse večne čase odpovedal senu in to za liter vina, ki sta ga morala plačati pospeševalcu, popili so ga vsi trije skupaj. Ne samo, da jima je Luka popolnoma odpustil pregreho, celo povabil ju je, da se morata tudi v bodoče zmeraj oglasiti pri hiši, kadar bosta hodila mimo. Tudi z dečvami lahko imata še naprej svoj »pajder«, ševeda če bodo za to, jima je med smehom dejal in so se poslovili.

Rok Gorenšek

Tone Skutnik naš upokojenec

Skutnik Tone je rojen 8. 12. 1928, v Otiškem vrhu pri Dravogradu. Svoja otroška leta je preživel na kmetiji svojih staršev. Kot dorastel mladenič je spoznal dekle v Gradišču pri Slov. Gradcu, se poročil in leta 1954 zaposlil pri takratni KZ Pameče. Sprva je delal kot gozdni delavec pri gozd-

no gojitvenih delih. Pripravljal je površine tal za posaditev mladih smrečic in ostalih gozdnih sadik. Gozd in svež zrak mu je bil vse. Vzljubil je naravo in divjad, dobil strast po lovu ter postal član LD Gradišče. V Trobljah si je kupil stanovanjsko hišo, v njej ustvarjal družino in življenje.

V zadrugi pa se je takrat že pokazala potreba po mehanizaciji, za izboljšanje in napredek kmetijstva. Kupila je traktor s priključki, tov. Skutnika pa poslala na tečaj za traktorista v Maribor. Po opravljenem tečaju mu je bilo zaupano vozilo. Oral je njive, vršil prevoze in vse kar je bilo treba za napredek kmetijstva. Ob reorganizaciji zadruge Pameče je bil premeščen v zadrugo Slov. Gradec.

Izkušnje in želja biti za volanom, ga je pritegnila, da je naredil še dodatni izpit za šoferja tovornjaka.

Voziti tovornjak je težak in odgovoren poklic, ker se danes na naših cestah odvija velik promet. Človek mora biti na cesti previden in obziren do drugih, ki izsiljujejo prednost, kar spravlja v nesrečo druge udeležence prometa. Mnogo je odvisno tudi od tega, kakšno je vozilo, če je sposobno za promet. Največ je vredno to, da si za volanom vesten, zbran in marljiv, potem nikoli ne doživiš nesreče. Takšen šofer je bil tudi naš Tone. Vozil je srečno, toda napor in bolezen mu nista prizanesla, zbolel je, moral se je invalidsko upokojiti.

Vsi sodelavci se mu zahvaljujemo za trud in delo, ki ga je vložil v naš kolektiv. Upamo, da nas bo še obiskoval in se z nami veselil uspehov in napredka.

V pokoju pa mu želimo še veliko zdravih, veselih in zadovoljnih let.

Sodelavci
TZO »LEDINA«, Slov. Gradec

(Nadaljevanje s 6. strani)

sama z malimi otroki, je morala držati in podpirati kar vse štiri vogle pri hiši, da je ohranila dom in posestvo. Pri tem pa je bila Ošvenova hiša pravi dom partizanov. Pri hiši so bili skoraj čisto domači in brez skrbi. Manjkalo pa seveda ni tudi Nemcev in strahu, ki so ga ti s svojimi obiski povzročali.

Mama Ošvenka je prestala vse težave med vojsko pa tudi po vojski. Prestala in preživela je tudi smrt hčerke Urške. Smrt hčerke jo je sicer globoko prizadela, toda zlomiti je ni mogla. Ostala je takšna, kot smo jo zmeraj poznali: pridna, prizadevna, odločna, gospodinja, žena, mati, babica in prababica. Pri vsej svoji skrbi, ko streže tudi možu, pa še vedno najde čas za šalo, za prijazen nasmeh in dobro voljo. To pa je v današnjih časih prav »zlata vredno«.

Gotovo ne bom preveč grešil, če ob koncu izdam še skrivnost, da bodo pri Ošvenu prihodnje leto praznovali zlato poroko Ošvenke in Ošvena.

Mami Ošvenki zato sedaj najprej iz srca čestitamo za 70. obletnico življenja in ji želimo še mnogo zdravih in veselih let. Obema pa želimo, da bi srečno doživela in zdrava obhajala prihodnje leto tudi svojo »zlato poroko«.

ROK GORENŠEK

IVAN DLOPST 50-LETNIK

Dne 10. 12. 1982 se je srečal z »Abrahamom«, kot ponavadi pravimo petdesetletnici življenja, naš »Anzi« Ivan Dlopst, kmetijski tehnik in dolgoletni sodelavec kmetijske pospeševalne službe KKZ-TZO »TRATA« Prevalje.

Rodil se je 10. decembra 1932 pri p.d. »Lekšnu« v Podkraju pri Mežici. Njegova prva zaposlitev je bila v »jami« rudniku Mežica, nato pri podjetju »Stavbenik« Mežica. Od tu pa ga je življenjska pot pripeljala v kmetijsko zadrugo Mežica, saj je kot mlad kmečki sin imel veliko veselje in smisel za delo v kmetijstvu in kmetijskem združništvu. Po nekaj letih dela v KZ Mežica je izkoristil priložnost, ki se mu je nudila, da poveča in poglobi

svoje znanje in svojo strokovnost. Odšel je v srednjo kmetijsko šolo Maribor, oddelek za odrasle v Zalcu v Savinjski dolini. Po dveh letih, po uspešno opravljeni šoli, se je vrnil domov v Mežico, kjer pa so ga čakale drugačne razmere. Kmetijske zadruge so se medtem združile. Sledilo je razočaranje, tako kot pri večini absolventov te šole. Komaj je našel zaposlitev, ki pa še daleč ni odgovarjala željam in ambicijam, predvsem pa ne temu, za kar je šel v šolo in česar si je želel.

Po nekaj letih opravljanja različnih del in nalog v združenju KZ Prevalje se je ustalil v kmetijski pospeševalni službi. Na tem delovnem mestu je zmeraj v stiku z ljudmi, ostal pa je tudi po ponovni združitvi koroških kmetijskih zadrug v združeno KKZ s sedežem v Slovenj Gradcu leta 1976 vse do danes.

Naš »Anzi«, kakor ga po koroško kličemo zato, ker je naš in ga imamo radi, opravlja poleg svojega poklicnega dela vsa leta aktivno tudi najrazličnejše posle in funkcije v družbenopolitičnih organizacijah: SZDL, ZK, KS. Je predsednik delavske kontrole TZO »TRATA«, vodja delegacije zbora združenega dela pri SOB Ravne na Koroškem in delegat občine v republiškem zboru združenega dela v Ljubljani.

Sicer pa je naš slavljenec na zunanji trd in včasih celo malo »besen«, tako da bi se ga človek, ki ga ne pozna, kar ustrašil. Toda to je le krinka za katero se skriva dober prijatelj, zlatega srca, ki zna biti vesel in »židane« volje kot le malokdo med nami.

Ob njegovem življenjskem prazniku, 50. letnici rojstva, mu vsi sodelavci in vsi njegovi prijatelji želimo še veliko let dobrega zdravja in uspehov pri delu. Želimo, da bi še mnogo let preživel tako, kakor to včasih pokaže, takrat ko raztegne »meh« in mu zapoje harmonika.

ROK GORENŠEK

Ob menjavi generacij

Tudi med sodelavci koroške kmetijske zadruge prihaja vse bolj do »menjave generacij«. Vse pogostejše doživljamo in smo priča odhajanju starejših, dolgoletnih tovarišev in tovarišic v pokoj. Bodiš, da gredo v zaslužni starostni pokoj, ali pa v bolj ali manj nepričakovani, tako rekoč prisilni invalidski pokoj. V pokoj odhajamo po večini z mešanimi občutki. Nekateri si ga vroče želijo in komaj čakajo dneva slovesa, drugi pa ne. Nekateri pričakujejo ta dan kar z nekim strahom.

Vsi pa stopamo v pokoj nekako s takšnimi občutki, kakor jih imamo tik pred odkritjem kakšnega spomenika. Obris spomenika sicer vidimo pred seboj, tega ali bomo z njim zadovoljni, ga bomo veseli, ali pa morebiti nad njim razočarani, pa ne moremo vedeti prej, dokler se ne odgrne zavesa, ki ga zakriva našim očem.

Prav tako je tudi pri odhodu v pokoj, ko smo zadovoljni, srečni ali pa razočarani, šele ko s pravomočno odločbo v rokah lahko rečemo:

»Tako, zgodilo se je, danes je prvi dan!«

Vsem tovarišicam in tovarišem, sodelavcem v naši združeni koroški kmetijski zadrugi, v vseh njenih enotah, Mesnini, Ledini, Odoru, Trati, zadrugi hranilnici in delovni skupnosti skupnih služb, ki so že poprej in še vsem, ki bodo še stopili na to pot, kamor pride končno vsak, ki je že dolgo na tem svetu, pa v slovo in tolažbo, pa tudi za vzpodbudo za vnaprej velja naša prisrčna in globoka zahvala. Zahvala za vso prizadevnost, pridnost, za vsa odrekavanja in vse težave v povojnem času — času, ko smo obnavljali porušeno domovino in gradili temelje tega, kar imamo — temelje življenja, ki ga sedaj živimo. Življenje je v mnogo čem boljše in lažje, kakor je bilo tedaj na začetku. To je priznanje za delo vsakemu posameznemu sodelavcu in sodelavki, ki je že stopil ali pa še bo stopil v pokoj in mu izrekajo: združni svet koroške kmetijske zadruge, generalni direktor koroške kmetijske zadruge, kakor tudi vsi združni sveti in direktorji vseh temeljnih združnih organizacij in temeljne organizacije združenega dela, ki so združeni v koroški kmetijski zadrugi.

Tovarišice in tovariši, ki so že, ali pa, ki še bodo ob »menjavi generacij« upokojeni, ne bodo nikoli pozabljeni. Njihovo delo in trud bosta za zmeraj neločljivo vgrajena v temelje naše koroške kmetijske zadruge, oziroma njenih enot. Tudi ko jih bodo zamenjale mlajše moči na njihovih delovnih mestih, bodo še vedno ostali člani velikega kolektiva naše koroške kmetijske zadruge.

Rok Gorenšek

Sejm bil je živ...

**DOPISUJ
V
SVOJE
GLASILO**

Lesna mora zdržati nekonjunktorni val

Besede iz naslova je izrekel Alojz Leb, sekretar splošnega združenja lesarjev Slovenije ob obisku delovne skupine republiškega odbora sindikata lesne industrije in gozdarstva Slovenije in so se kot moto prepletale skozi štiriurno razpravo.

Delovno skupino so sestavljali še Lipič Karel, sekretar republiškega odbora sindikata delavcev lesarstva in gozdarstva, Mišič Brane in Sintič Jože — člana sekretariata predsedstva RS ZSS, Gorjanc Franci — član IO ROS, Milena Mirkovič od Zavoda SRS za družbeno planiranje in Ciril Remic od Splošnega združenja gozdarstva. Razprave o gospodarski problematiki Lesne so se udeležili tudi predsedniki občinskih sindikalnih svetov občin Ravne, Radlje, Dravograd in Slovenj Gradec, predsednik medobčinskega sindikalnega sveta, člani kolegijskega poslovnega odbora, nekateri strokovni delavci Lesne in člani izvršnega odbora konference sindikata Lesne.

Tema razprave je bila gospodarska problematika Lesne s posebnim poudarkom na vzrokih za nastalo izgubo v nekaterih TOZD delovne organizacije.

Pred razpravo so strokovni delavci Lesne seznanili prisotne o ciljih letnega plana, o planskih dosežkih v devetih mesecih poslovanja, o izvajanju predsanacijskih programov in pokrivanju izgub in o doseganju izvoznega plana ter o izvajanju sprejetih ukrepov za izboljšanje poslovanja.

V razpravi je bilo največ govora o problemih v Radljah. Ponovno je bilo poudarjeno, da je imela načrtovana koncepcija predelave lesa v Radljah polno podporo vseh dejavnikov in da investicija ni bila zgrešena. Naši strokovnjaki so ocenili, da smo investicijo pričeli dve leti prepozno in se tako soočili z velikimi podražitvami. Zaradi podražitev smo morali prvotni program okrniti. Izgradnjo TSP Radlje — Podvelka so spremljali kadrovske problemi, neurejeni odnosi, tehnološki problemi in drugi, ki so še danes prisotni. Veliko je tudi subjektivnih vzrokov — organizacijski, kadrovske, odnosi med režijskimi in proizvodnimi delavci. V zadnjem času pa skupej problemov dopolnjuje še ukinitve proizvodnje INTRO programa in problem prodaje zaloge tega artikla, umik nekaterih trgovskih podjetij zaradi nekonjunktore na tržišču.

Vse te probleme rešujemo v glavnem sami. Postavili smo si nalogo, naj bi bila proizvodnja v TSP v prihodnjem letu organizirana tako, da ne bi bilo izgube in da bi bila z določenim deležem udeležena v izvozu. Letošnjo izgubo bomo morali pokriti v glavnem sami, znotraj Lesne.

Ko so nekateri razpravljalci govorili o možnosti ukinitve proizvodnje v Radljah, je Alojz Leb povedal, da je bila investicija podprta tudi pri Splošnem združenju gozdarjev in lesarjev Slovenije, ker je imela koncepcijo predelave lesa. Gozdarji so v Lesni v posebnem položaju, ker skupaj z lesarji uresničujejo to koncepcijo. Izbor proizvodov na bazi iglavcev je maj-

hen in ni mogoče trditi, da je izbira programa zgrešena. Treba je prebroditi nastale težave in nekonjunkturo na tržišču.

V taki smeri je nadaljeval razgovor tudi Ciril Remic in poudaril, da ima vsaka krizna situacija v sebi tudi pozitivne stvari, ki pa jih je treba poiskati. Ne sme se zgoditi, da bi v nastali situaciji izgubljali glave in postali panični. Odnosi naj se strpno in realno ocenijo in poiščejo najbolj realne rešitve. Krizno situacijo v Lesni lahko preživimo, še zlasti zato, ker organizirano združuje obe dejavnosti — gozdarstvo in lesarstvo —, čeprav pa taka organiziranost ni v skladu z zakonom o združenem delu.

Predstavniki sindikata Lesne so povedali, kako so o problematiki TSP Radlje — Podvelka razpravljali v svojih sredinah. Nanizanih je bilo več predlogov: od predloga za ukinitve proizvodnje, za uvajanje novih proizvodov, kadrovskega menjav in družbenega varstva TOZD, vsi pa so bili enotnega mnenja, da se je sindikat prepozno vključil v razprave o tej problematiki. Enak očitek je bil izrečen tudi s strani skupine republiškega odbora sindikata gozdarstva in lesne industrije, ki je ugotovila, da se sindikati niso vključili v razprave o periodičnem obračunu za devet mesecev. Sindikat bi moral imeti v rokah politično situacijo v delovni organizaciji, ki je ozko povezana z ekonomskim stanjem. Plan Lesne za prihodnje leto bo verjetno sanacijski. Sindikati bodo terjali, da bo narejeno vse, da bodo delavci lahko delali, t. j.: urejeni dohodkovni odnosi, urejeni odnosi med TOZD in skupnimi službami, področje osebnih dohodkov, izvrševanje sklepov samoupravnih organov in odgovornost. Delavcem moramo pošteno povedati o napakah. V sindikatu moramo reči, kaj bo, ne pa: kar bo, pa bo. Čimprej pa moramo narediti programe razvoja — dolgoročne in kratkoročne. Delovna skupina je ponudila tudi pomoč pri urejevanju teh nalog, če sami ne bi bili sposobni narediti vsega.

Glede na razprave in različna stališča do problemov Lesne občinskih sindikalnih svetov je delovna skupina izrekla kritiko in poudarila, da morajo v bodoče ti organi poenotiti stališča.

Ob zaključku razprave so se vsi skupaj opredelili do nalog, ki jih bo potrebno v kratkem izvršiti, t. j. zavzeti odnos do predlagane pobude osnovne organizacije sindikata TSP Radlje — Podvelka — do družbenega varstva. To pobudo morajo obravnavati vse družbenopolitične organizacije Lesne, pa tudi samoupravni organ, delavski svet delovne organizacije. Proučiti je treba možnosti sodelovanja z drugimi delovnimi organizacijami. Precej pozornosti je potrebno posvetiti prodajnim potem, spoznavanju marketinga in začetni premišljeno z uvajanjem novih proizvodov. Izboljšati sistem samoupravnega informiranja, da bo samoupravni sistem bolje deloval. Proučiti pa bi bilo potrebno tudi pravilnost organiziranosti gozdarstva in lesne industrije.

I. Robnik

Kadrovske vesti

PRISLI V TOZD — September 1982

Priimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih je opravljaj — Organizacija, iz katere prihaja

GOZDARSTVO ČRNA

Obretan Jože, 1. 9. 1982, gozdni delavec, TIS Pameče
Štrukl Roman, 20. 9. 1982, gozdni delavec, Rudnik Mežica
Gros Vili, 27. 9. 1982, gozdni delavec, Železarna Ravne

GOZDARSTVO RADLJE

Selišnik Franc, 10. 9. 1982, gozdni delavec, prva zaposlitev
Topler Srečko, 10. 9. 1982, gozdni delavec, prva zaposlitev
Pongrac Janez, 25. 9. 1982, gozdni delavec, prva zaposlitev
TOK GOZDARSTVO RAVNE

Poročnik Milan, 1. 9. 1982, merilec lesa, prva zaposlitev

ŽAGA OTISKI VRH

Rižnik Branko, 8. 9. 1982, zlaganje — oprema, Osnovna šola Brezno

ŽAGA MUŠENIK

Dragič Drago, 7. 9. 1982, dovoz hlodovine v žago, Železarna Ravne
Tadovanovič Savo, 20. 9. 1982, dovoz hlodovine v žago, Stavbenik

Prevalje

ŽAGA VUHRED

Boroš Eugen, 17. 9. 1982, skladiščni delavec, prva zaposlitev
Pečovnik Milan, 20. 9. 1982, skladiščni delavec, prva zaposlitev
Novak Herman, 20. 9. 1982, skladiščni delavec, prva zaposlitev

Lampl Sabina, 22. 9. 1982, skladiščna delavka, prva zaposlitev
 Škerget Ivan, 8. 9. 1982, skladiščni delavec, prva zaposlitev
 Knap Francišek, 9. 9. 1982, skladiščni delavec, prva zaposlitev
 Repnik Branko, 9. 9. 1982, skladiščni delavec, prva zaposlitev
TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
 Duraković Hilmiya, 13. 9. 1982, pomoč pri stroju, —
 Perič Simo, 16. 9. 1982, pomoč pri stroju, —
 Smolak Andelko, 20. 9. 1982, pomoč pri stroju, Ina Lendava
TSP RADLJE PODVELKA
 Trobina Danilo, 6. 9. 1982, sk. stroja, JNA
 Golob Alojz, 15. 9. 1982, čuvaj, TOZD BP
TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTISKI VRH
 Hovnik Vlasta, 1. 9. 1982, pripravnica, prva zaposlitev
 Matajdl Suzana, 1. 9. 1982, pripravnica, prva zaposlitev
 Kadiš Milena, 1. 9. 1982, pripravnica, prva zaposlitev
 Roger Vojka, 6. 9. 1982, elektro vzdrževalec, JNA
 Plaznik Aleksander, 15. 9. 1982, delavec pri iveril, prva zaposlitev
GRADNJE SLOVENJ GRADEC
 Baljak Željko, 31. 8. 1982, gradbeni delavec, —
 Topič Zdravko, 1. 9. 1982, gradbeni delavec, —
 Konečnik Matjaž, 1. 9. 1982, gozdarski tehnik, —
 Beganović Rasim, 23. 9. 1982, gradbeni delavec
 Muhtarevič Mesudin, 23. 9. 1982, gradbeni delavec
 Panič Drago, 27. 9. 1982, vrtalec
TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
 Zapečnik Jože, 6. 9. 1982, traktorist, Rudnik Mežica
 Triplat Hinko, 7. 9. 1982, pomožna dela, iz JNA
BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
 Čupić Tanja, 1. 9. 1982, knjigovodkinja A, —
 Rubić Stjepan, 1. 9. 1982, vodenje skladišča
 Čirko Ivan, 1. 9. 1982, viličarist, prva zaposlitev
 Prevolšek, 1. 9. 1982, mizarska dela A, TSP Radlje
 Tretjak Franc, 1. 9. 1982, mizarska dela B, TSP Radlje
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA
POMENA SLOVENJ GRADEC
 Repotočnik Cveta, 1. 9. 1982, pripravnica z visoko šolo, prva zaposlitev
 Pogladič Miroslav, 15. 9. 1982, pripravnik s srednjo šolo, prva zaposlitev

ODSLI IZ TOZD — September 1982

Priimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal — Organizacija v katero odhaja

GOZDARSTVO ČRNA
 Lojen Franc, 26. 9. 1982, gozdni delavec, umrl
ŽAGA MISLINJA
 Jaš Jože, 31. 8. 1982, vzdrževanje strojev in naprav, upokojitev
ŽAGA MUŠENIK
 Podovšovnik Rajko, 15. 9. 1982, skladiščnik hlodov, Rudnik Mežica
ŽAGA VUHRED
 Štruc Franjo, 31. 8. 1982, tehnični vodja, upokojitev
TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
 Lučič Rajo, 15. 9. 1982, pomožna strojna dela, —
 Nikolič Vasilja, 22. 9. 1982, manipulant žaganega lesa
 Logožar Marta, 30. 9. 1982, pomožna strojna dela
TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
 Medved Zoran, 3. 9. 1982, elektro vzdrževalec, Integral Prevalje
 Omerović Meta, 4. 9. 1982, pomoč pri stroju, —
 Vogrinec Zdravko, 8. 9. 1982, vodja HOMAGA, Slovenijales Slovenj Gradec
 Polenik Anton, 9. 9. 1982, skladiščni delavec, invalidska upokojitev
 Andrej Vinko, 10. 9. 1982, čelj. obl. in elek., Komunalno podjetje Slovenj Gradec
 Ajtnik Marica, 17. 9. 1982, pomoč pri stroju, —
 Praprotnik Stanko, 17. 9. 1982, pomoč pri stroju, Turizem Slovenj Gradec
 Gangl Slavko, 17. 9. 1982, manipulant v skladišču ivernih plošč, invalidska upokojitev
 Perič Simo, 22. 9. 1982, pomoč pri stroju, —
 Naglič Ivan, 22. 9. 1982, pomoč pri stroju, —
 Poradiž Marija, 24. 9. 1982, zavijanje vijakov, invalidska upokojitev
 Prednik Ivan, 30. 9. 1982, čelj. obl. in elek., — invalidska upokojitev
 Korat Marija, 30. 9. 1982, vodja lakirnice in lužirnice, —
 Korat Jakov, 30. 9. 1982, vodja stroja, —
 Plazovnik Mihaela, zavijanje vijakov, invalidska upokojitev
TSP RADLJE — PODVELKA
 Hrastnik Cveta, 1. 8. 1982, lin. stekla, starostna upokojitev
 Krstič Majda, 4. 9. 1982, zast. kitanje, Marles Maribor
 Pažek Ivan, 9. 9. 1982, obratni mizar, invalidska upokojitev

Golob Alojz, 14. 9. 1982, čuvaj, TOZD BP
 Novak Ivica, 14. 9. 1982, monter rolo omaric, —
 Burja Ivan, 21. 9. 1982, skladiščni delavec, —
 Praprotnik Darja, 23. 9. 1982, lin. stekla, —
 Jodl Branka, 30. 9. 1982, pomoč pri stroju, —
TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTISKI VRH
 Panič Drago, 22. 9. 1982, dela pri verilniku, —
 Kotnik Janez, 30. 9. 1982
GRADNJE SLOVENJ GRADEC
 Poglavinik Drago, 8. 6. 1982, gradbeni delavec
 Topič Petar, 7. 9. 1982, gradbeni delavec
 Raič Ivan, 25. 8. 1982, gradbeni delavec — vrtalec
 Seidiju Musli, 10. 9. 1982, gradbeni delavec
TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
 Obretan Jože, 31. 8. 1982, traktorist, Gozdarstvo Črna
 Fajmut Srečko, 6. 9. 1982, žičničar, Rudnik Mežica
 Ošlak Peter, 18. 9. 1982, traktorist, umrl
CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTISKI VRH
 Polenik Ivan, 31. 8. 1982, strojnik na lupilnem stroju, upokojitev
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA
POMENA
 Kop Ivan, 24. 9. 1982, strojni energetik, —
 Prot Štefka, 15. 9. 1982, tajnica sektorja, Žaga Otiški vrh

PRISLI V TOZD — Oktober 1982

Priimek in ime — Datum nastopa dela — Profil poklica po dejanski izobrazbi — Profil poklica po delovnem mestu — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
 Pongrac Ivan, 1. 10. 1982, gojitveni delavec, Tovarna Muta
 Sušnik Avgust, 13. 10. 1982, mehanik, prva zaposlitev
TOK GOZDARSTVO RADLJE
 Pritrznik Silvo, 18. 10. 1982, pripravnik-inženir, Gorenje Velenje
TOZD ŽAGA MUŠENIK
 Petrovič Tomo, 1. 10. 1982, dovoz hlodov v žago, —
 Strmšek Franc, 6. 10. 1982, dovoz hlodov v žago, —
TOZD ŽAGA VUHRED
 Cigler Slavko, 5. 10. 1982, skladiščni delavec, ni bil zaposlen
 Zavernik Marija, 20. 10. 1982, skladiščni delavec, ni bil zaposlen
 Vastl Rajmud, 19. 10. 1982, skladiščni delavec, ni bil zaposlen
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
 Rozman Bojana, 4. 10. 1982, pomožna strojna dela, Železarna Ravne
 Šrot Maksimiljana, 4. 10. 1982, pomožna strojna dela, prva zaposlitev
 Mager Valentin, 5. 10. 1982, manipulant žaganega lesa, prva zaposlitev
 Jurovič Janez, 20. 10. 1982, kontrola in poprava izdelkov, Integral Prevalje
Krautberger Danica, 27. 10. 1982, pomožna strojna dela, Gostilna Fontana
Krajnc Martin, 27. 10. 1982, pomožna strojna dela, Rudnik Mežica
 Osojnik Andrej, 27. 10. 1982, manipulant gotovih izdelkov, iz JNA
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
 Šavc Rajko, 1. 10. 1982, vodja stroja, iz JNA
 Erjavc Jožefa, 2. 10. 1982, pomoč pri stroju, —
 Štraser Silvo, 7. 10. 1982, elektro vzdrževalec, —
 Grebenc Ivana, 21. 10. 1982, pomoč pri stroju, —
 Pušpan Darja, 22. 10. 1982, pomoč pri stroju, —
 Rutnik Tatjana, 22. 10. 1982, pomoč pri stroju, —
TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
 Bulič Husein, 15. 10. 1982, gradbeni delavec, —
 Kristan Bojan, 24. 10. 1982, zidar, —
TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
 Gorza Bojan, 20. 10. 1982, traktorist, iz JNA
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
 Karat Bogomir, 21. 10. 1982, opr. pomožna mizarska dela, Železarna Ravne

ODSLI IZ TOZD — Oktober 1982

Priimek in ime — Datum prenehanja dela, Profil poklica po dejanski izobrazbi — Profil poklica po delovnem mestu — Organizacija, v katero prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA
 Golob Stanko, 30. 9. 1982, gozdni delavec, invalidska upokojitev
TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
 Razdevšek Erika, 25. 10. 1982, snazilka, doma
TOK GOZDARSTVO RADLJE
 Štramec Ivan, 30. 9. 1982, gojitveni delavec, upokojitev

TOK GOZDARSTVO RAVNE
 Poročnik Milan, 5. 10. 1982, merilec lesa, —
 TOZD ŽAGA MISLINJA
 Jeseničnik Slavko, 10. 10. 1982, žagalec hlodov, invalidska upoko-
 jitev,
 TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
 Gaber Danilo, 4. 10. 1982, odprema — zlaganje, v JNA
 TOZD ŽAGA MUŠENIK
 Slatinek Ivan, 31. 10. 1982, čelist hlodov, TOZD gozdarstvo Črna
 TOZD ŽAGA VUHRED
 Novak Slavko, 1. 10. 1982, skladišni delavec, —
 Boroš Evgen, 15. 10. 1982, skladišni delavec, —
 Škergert Ivan, 19. 10. 1982, skladišni delavec, —

Pungartnik Peter, 2. 10. 1982, skladišni delavec, —
 Mislovič Franc, 10. 9. 1982, skladišni delavec, —
 TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
 Mrak Hedvika, 1. 9. 1982, pomožna strojna dela, —
 Ajtnik Angela, 7. 10. 1982, kontrola in poprava izdelkov, —
 TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
 Gregor Jožica, 2. 10. 1982, knjigovodja OD, upokojitev
 Dražnik Marija, 4. 10. 1982, embal. oblog., invalidska upokojitev
 Stanta Mirko, 2. 10. 1982, stisk. podb., invalidska upokojitev
 Petrun Ivan, 15. 10. 1982, vodja stroja, —
 TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH
 Gruber Janko, 2. 10. 1982, strojna vzdrževanje, —
 TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
 Konečnik Matjaž, 4. 10. 1982, delovodja-pripravnika, iz JNA
 Umek Drago, 4. 10. 1982, miner, —

TABELA PENZIONOV, KI SO JIH NAŠI DELAVCI KORISTILI V POČITNIŠKIH DOMOVH V LETU 1982

Iz tabele je razvidno, da se je v primerjavi z lansko sezono število penzionov v Filip Jakovu zmanjšalo za 499, v Portorožu pa za 365 penzionov. Tudi v kampih je število padlo, saj je v Selcah letovalo 12 ljudi manj, kot lani; v Punatu pa 9 ljudi manj.

Občutno pa se je povečalo število sindikalnih izletov v Filip Jakov in število delavcev, ki so zaposleni v drugih DO Petek Danica

TOZD	FILIP JAKOV				PORTOROŽ				LANTERNA KAMP				SELCE		PUNAT		KOPE		
	osebe odrasli	otroci	celi	penzionirani pol	osebe odrasli	otroci	celi	penzionirani pol	osebe	dni	osebe	dni	osebe	dni	osebe	dni	osebe		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
DSSP	30	15	295	152	32	6	320	40	33	-	88	-	5	20	45	115	-	-	-
TOK Slov.Gradeo	10	3	100	10	4	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blagovni promet	32	17	320	150	14	1	140	10	15	-	40	-	3	10	24	60	-	-	-
TOK Dravograd	3	1	30	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10	-	-	-
TSP Radlje	18	9	180	90	-	-	-	-	-	-	-	-	22	60	-	-	-	-	-
Gozd.Mislinja	7	2	70	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport in servisi Pam.	9	3	90	20	16	10	140	85	18	-	35	-	6	20	10	25	-	-	-
TOK Ravne	7	2	70	20	4	-	40	-	2	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
TP Prevalje	5	1	50	10	2	-	20	-	3	-	10	-	18	50	13	30	-	-	-
Gozd.Radlje	4	1	40	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gozd.Črna	19	5	190	50	4	-	40	-	3	-	10	-	7	20	6	10	-	-	-
TIP Otiški vrh	32	12	320	120	8	3	80	30	8	-	20	-	2	7	34	90	-	-	-
TP Pameče	14	2	140	10	5	2	50	10	17	-	40	-	17	60	6	10	-	-	-
Gostinstvo in turizem Slovenj Gradec	2	-	20	-	-	-	-	-	12	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Interna banka	6	4	60	30	7	1	70	-	-	-	-	-	10	20	4	5	-	-	-
Nova oprema	3	1	30	10	17	1	170	10	4	-	10	-	-	-	3	10	-	-	-
Žaga Otiški vrh	2	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	55	-	-	-	-	-
Gozd.Slovenj.Gradeo	3	1	30	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	10	-	-	-
Žaga Vuhred	4	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Žaga Mušenik	2	1	20	10	-	-	-	-	3	-	9	-	11	30	-	-	-	-	-
Centr.les.skladišče	-	-	-	-	2	2	20	20	-	-	-	-	10	30	-	-	-	-	-
TOK Radlje	-	-	-	-	3	1	30	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	14-penzio.
Gradnje Slov.Gradeo	-	-	-	-	6	2	60	20	-	-	-	-	-	-	4	10	-	-	-
Žaga Mislinja	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	10	-	6	20	-	-	-	-	-
TUJI	11	6	110	60	2	-	40	-	4	-	10	-	-	-	5	10	-	-	-
SKUPAJ	223	86	2245	792	126	29	1260	235	127	-	300	-	134	402	160	395	2	14	-

Instalacija računalnika na Lesni

Dne 21. 10. 1982 je predsednik KPO tov. Planinšec podpisal aneks k pogodbi o dobavi računalnika DELTA 4850/300 za Lesno.

S tem je definitivno zaključeno skraj dveletno obdobje negotovosti o dobavi računalnika, glede njegove cene in kvalitete.

Osnovne karakteristike računalnika, ki bo instaliran prve dni novembra, so:

- 3 M Bytov centralni pomnilnik
- 4 K Bytov hitri pomnilnik
- 3 x 300 M Bytov diskovni pogoni
- 2 x tračna enota
- 2 x tiskalnik 600 vrstični

Na sistem bo mogoče z manjšimi dodatnimi nakupi opreme priključiti dovolj terminalov za potrebe vseh TOZD in DSSP Lesna.

Dobavljeni računalniški sistem je po svoji zmogljivosti precej blizu instaliranim kapacitetam računalnika 43/41,

ki je instaliran v železarni na Ravnah, le da so kapacitete na diskih in na področju tračnih enot precej slabše.

Glavni razlogi za nakup računalnika so bili:

1. nadomestiti že dokaj izstrošeno opremo, ki je vezana na Republiški računski center,
2. nadomestiti kompletno mehano-grafsko opremo, ki je zelo izstrošena,
3. priprava integriranih obdelav na osnovi podatkovne baze TOTAL,
4. približanje računalniških obdelav uporabnikom preko dela v realnem času.

Celotna računalniška mreža, ki bo počasi nastajala tja do leta 1988, je pripravljena tako, da so terminalski priključki v vseh TOZD in v delovni skupnosti (število terminalskih priključkov je odvisno od potreb posameznega tozda.

V okviru priprav za delo na novem računalniku je bil odprt projekt DELTA.

Dela na projektu so usmerjena predvsem tako, da je dostop do posameznih podatkov selektiven in izvedljiv v realnem času. Porazdeljena so na več let in so načrtovana tako, da bodo pokrite vse potrebe na področju poslovno-proizvodnega informacijskega sistema DO Lesna.

Glavni cilji in dejavnosti projekta DELTA so:

- kontinuirano zajemanje in spremljanje naročil kupcev,
- priprava predloga za proizvodni plan na podlagi sprejetih naročil,
- zajemanje tehnoloških podatkov in izpis kalkulacij,
- priprava in izpisovanje računalniške dokumentacije preko računalnika, (Nadaljevanje na 14. strani)

Sodelovanje v akciji „STV Pomlad 82“ v Lesni

Priprave na akcijo in analiza »STV POMLAD 82« v Lesni

Na podlagi odloka in sklepa pokrajinskega odbora za Koroško, je bila od 15. 10. do 17. 10. 1982 organizirana splošna vaja z nazivom »STV POMLAD 82«. Vaja je imela namen preveriti vse strukture delovanja ljudske oblasti v pogojih na začasno zasedenem ozemlju.

Cilj vaje je bil v preverjanju delovanja družbenoekonomskega sistema v KS, OZD, TOZD in občini na osnovi obrambnih načrtov, ki so pripravljeni za delovanje v vojni in v najtežjih pogojih na začasno zasedenem ozemlju s poudarkom aktiviranja vseh struktur za obrambo našega ozemlja.

V vojni sami so se preverjale sposobnosti KS in način povezovanja skupščine občine, KS in TOZD ter usklajevanje oboroženega boja in odpora proti agresorju.

Lesna Slovenj Gradec je v vaji sodelovala z vsemi TOZD, DSSP-interno banko na področju SO Slovenj Gradec.

Ostali TOZD izven občine Slovenj Gradec so proizvajali z manjšim številom zaposlenih.

Za vajo smo se pospešeno pripravili že v mesecu septembru. Pri tem so sodelovali komiteji za SLO in DS in bile so dane konkretne zadolžitve in naloge posameznikov oz. odgovornim za izvajanje obrambnih priprav v TOZD.

Celotne priprave v TOZD, DSSP-IB lahko ocenjujemo pozitivno.

Komiteji za SLO in DS so v pripravljalnem obdobju odigrali svojo vlogo pri vodenju in usmerjanju obrambnih priprav.

Ugotovljeno je tudi, da določenim predsednikom komitejev manjka samoiniciativnosti, vendar so z ostalimi člani svojo nalogo v celoti izpolnili.

V pripravljalnem obdobju ni bilo velike povezanosti s KS, samo v nekaterih primerih so se KS povezovale s TOZD, delovno skupnostjo in interno banko.

Večja iniciativa s KS pa je bila še vedno z naše strani. Na podlagi dogovora s TO Slovenj Gradec smo pred akcijo tudi organizirali skupino pripadnikov NZ in TOZD na območju KS Pameče, Slovenj Gradec in Stri trg, ki bo sodelovala oborožena in bo na razpolago KS Slovenj Gradec.

Vsi sodelujoči pripadniki NZ so imeli skupno pripravljeno vajo, v kateri so bili seznanjeni o poteku akcije.

Tako smo pred samo akcijo dvignili orožje in maneversko municijo iz skla-

dišča. Od KS Slovenj Gradec smo tudi dobili geslo, na podlagi tega oz. po obvestilu le-tega, se je morala skupina pripadnikov NZ priključiti »rdečim«, ki naj bi plave izgnali z zasedenega ozemlja.

Izvajanje aktivnosti v akciji »STV POMLAD 82«

V vseh TOZD, DSSP-IB so se komiteji za SLO in DS sestali, ko se je začela izvajati akcija »STV POMLAD 82« ter ocenili nastalo situacijo. Takoj po seji komitejev za SLO in DS, po TOZD, DSSP-IB se je uvedla povsod dežurna služba.

Nočno dežurstvo v noči s 15. 10. na 16. 10. 1982 je minilo brez posebnosti. Dežurna služba DSSP-IB je bila vso noč povezana z ostalimi TOZD na območju SO Slovenj Gradec in tako preverjala, kako je potekala dežurna služba v ostalih TOZD.

Dne, 16. 10. 1982, je bilo v vseh TOZD, DSSP-IB organizirano delo oz. proizvodnja v eni izmen, kljub precejšnjemu številu odsotnih delavcev, le-ti so bili vpoklicani v oborožene sile.

Aktivirana je bila tudi narodna zaščita, ki je na zasedenem območju delovala ilegalno z namenom, da zavaruje dostope v objekte. Narodna zaščita je delovala v TOZD, DSSP-IB, ki se nahajajo na območju KS Slovenj Gradec, Stari trg in Mislinja, KS Pameče tem TOZD ni zahtevala, da se aktivira NZ na njihovem območju. Skupina pripadnikov NZ se je zbrala v prostorih DSSP-IB dne 16. 10. 1982 v popoldanskem času, kjer je čakala navodila za nadaljnje delo od KS Slovenj Gradec.

V popoldanskem času je načelnik dobil obvestilo, da se skupina premakne na »GRADITELJ« v KS Stari trg in čaka nadaljna navodila. Navodila za akcijo je dobila 17. 10. 1982, zjutraj od KS Stari trg in skupaj s pripadniki NZ — »GRADITELJ« sodelovala v akciji z enotami »rdečih« pri napadu »plavih«.

Dne 16. 10. 1982 so po DSSP-IB, TOZD delovale IPD po svojih načrtih in o vseh dogajanjih obveščale vse zaposlene, ki so bili tisti dan na svojih delovnih mestih. Prav tako so se sestali delavski sveti, sindikati, mladina in ZK, ki so na svojih sejah obravnavali nastalo situacijo in sprejeli sklepe ter naloge, ki so se morale izvesti.

Komiteji za SLO in DS, DSSP-IB je vzporedno deloval v vsem poteku vaje aktivnosti. Sestal se je prvič 15. 10. 1982 ter deloval v skladu z nastalo situacijo.

Člani komiteja so bili glavni nosilci aktivnosti, hkrati so poskušali koordinirati vse aktivnosti v delovni organizaciji. Uspešna je bila povezava z dežurnimi v TOZD, z ostalimi komisijami v TOZD pa ni bilo povezave.

Skupna analiza

Pri ocenjevanju o poteku oz. izvedbi vaje v TOZD, DSSP-IB moramo spoznati, da na uspeh veliko vplivajo same priprave. Brez priprav komiteji ne bi delovali tako samoiniciativno, kar se je pokazalo na sami vaji.

Komiteji za SLO in DS so se pred vajo večkrat sestali ter na posredovanje informacij ustrezno izvajali vse ukrepe. Lahko trdimo, da so vsi člani komitejev v DSSP-IB, TOZD opravili svojo nalogo dobro, izpeljali vse akcije in naloge, ki so si jih zadali.

Zelo pozitivno lahko ocenimo resen odnos vseh zaposlenih do preizkusa naše usposobljenosti v primeru dela na začasno zasedenem ozemlju.

Načrtovane akcije so se vsi lotili z vso resnostjo ter zavestjo. V vseh TOZD, DSSP-IB so se uredili arhivi, predsedniki komitejev so se pri svojem delu znašli ter konkretno nalagali določene naloge izvajalcem.

Vsi štabi CZ v TOZD so že do same akcije sklicali svoje enote ter jih informirali glede vaje ter same pripravljenosti za sodelovanje v akciji. Določene slabosti so se pokazale pri DPO, ki so šele tik pred akcijo prešle v aktivno delovanje.

Od zadnje mobilizacije oz. mobilizacijske vaje je bil napravljen velik korak, predvsem v spoznavanju obrambnih nalog, ki jih imajo posamezniki.

Vaja »STV POMLAD 82« je prikazala večjo sposobnost za obrambo in zaščito, vendar smo imeli sedaj mobilizacijske vaje organizirane tako, da smo delovali istočasno oz. so bile izvedene istočasno, ko je agresor zasedel naše ozemlje.

Pri tej vaji bi se morali zavedati, da je agresor že nekaj dni prej zasedel naše ozemlje, da je dobro organiziral svojo civilno in vojaško oblast. Prav ta moment pa pri vaji ni bil popolnoma obdelan in se tako vsi niso mogli prilagoditi nastali situaciji.

Na osnovi analize ter vseh pozitivnih in kritičnih spoznanj lahko ugotovimo, da stoji pred nami še precej neresenih nalog, ki jih moramo opraviti z angažiranjem vseh sil, da bomo še bolj pripravljeni in v danem trenutku pravilno in ustrezno ukrepali.

Franc Potisk

Ob novem letu 1983

Ko že vrsto let v imenu TOK gozdarstva Ravne želim ob vsakem NOVEM LETU zdravja, sreče in uspehov vsem našim sodelavcem, kmetom in upokojencem TOK gozd. Ravne. Naj bodo te želje za leto 1983 letos še enkrat bolj tople in iskrene. Letos namreč zadnjič izrekam to z mojega delovnega mesta. Naj moje želje veljajo tudi vsem, s katerimi sem kontaktirala v teh letih, pa čeprav le po črni žici.

Iskreno želim, da bi tudi v bodoče bile te želje izrečene v našem glasilu vsem, ki delajo in živijo z GOZDARSTVOM RAVNE.

Enake želje naj veljajo uredniškemu odboru VIHARNIKA, pa gozdarjem TOZD Črna, Skerlovniku, Zabukovcu, Petriču, Pisniku in Sinrajuhu.

Se enkrat želim vsem sodelavcem, ki so delali z menoj, prav posebno direktorju Logar Jožetu, osebne sreče in zadovoljstva v novi upravni stavbi.

Sodelavcem, ki so dobili nova stanovanja, pa želim veliko toplino v njihovih domovih.

V. GERL

(Nadaljevanje s 13. strani)

— spremljanje neuspele proizvodnje in kontrola kvalitete

— obračun proizvodnje

— materialno poslovanje vključno s knjigovodskimi zahtevami in ažurnim vodenjem zalog

— prenos obstoječih obdelav s področja gozdarstva in vključno osebnih dohodkov

— priprava integralne obdelave na področju finančnega poslovanja

— zaščita podatkov na računalniku
DELTA 4850 Janko Štimnikar

JOŽE LENART
delegat mladinskega kongresa

Letos so se vrstili kongresi družbenopolitičnih organizacij. Med delegati so bili tudi naši delavci. Nekatere smo že predstavili v Viharniku, za to številko pa je za bralce povedal nekaj besed Jože Lenart, delavec Interne banke, ki se je udeležil republiškega kongresa Zveze mladine Slovenije v Novem mestu.

Življenjski standard se je v zadnjem času vidno dvignil in nam omogočal dokaj ugodno življenje. Morda je ravno neprestano dviganje življenjskega standarda krivo, da je delo mladim v OO ZSMS in ostalih oblikah združevanja in organiziranja mladih postalo nekako forumsko, vse prevečkrat tudi samo na papirju.

Mladi imamo vse premalo vpliva v organizacijah združenega dela, v njihovih samoupravnih organih, v krajevnih skupnostih in na sploh v sistemu socialističnega samoupravljanja. Toda vprašajmo se ali si nismo sami krivi, da postajamo pasivni, da stojimo nekako ob strani vsemu dogajanju in problemom.

Sedaj, ko nas pestijo gospodarski problemi in jih rešujemo z najrazličnejšimi ukrepi, se zavedamo, da se moramo mladi kar najbolj aktivno vključiti v boj, da čimprej premagamo težave in probleme naše družbe, ki jih ni malo. To se pravi: preiti iz forumskega dela h konkretnemu reševanju problemov.

Ravno tu lahko iščemo zaključke 11. kongresa ZSMS, ki se je nedavno končal v Novem mestu. 445 delegatov nas je v petih komisijah kar najbolj kritično razpravljalo in iskalo rešitve za boljšo organiziranost oziroma delovanje mladih v naši družbi.

Izpostavili smo vrsto težav pri reformi usmerjenega izobraževanja, štipendiranja, pri politiki zaposlovanja, stanovanjskih vprašanjih, spregovorili pa smo tudi o gospodarski problematiki doma in v svetu.

Za rešitev vseh teh problemov se moramo boriti na organiziran način. Temeljiti moramo na samostojnosti, frontnosti in kar je še najbolj pomembno, boriti se moramo za množičnost v naših vrstah. Cilje mladih ljudi bomo dosegli le s takšno organizacijo, ki bo povezovala najširše množice mladih ljudi, ne pa kot vse pre pogosto ugotavljamo, da naše delo temelji na peščici mladinskih funkcionarjev, ki tvorijo vodstvo mladinskih organizacij, množice pa stojijo ob strani. Torej mladi se moramo organizirati in se tako tudi boriti, kajti nihče nam ne bo kaj poklonil.

Darja Colarič, bivša predsednica RK ZSMS, je uvodni referat na 11. kongresu ZSMS zaključila z besedami:

»Bodimo v tem boju odločni in hkrati sposobni razumeti tudi napake, bodimo predrzni in hkrati preudarni, bodimo neizprosni in hkrati demokratični, bodimo kritični in hkrati dopustljivi, bodimo kritično našega dela, skratka: bodimo v tem boju revolucionarna mladostna organizacija.«

Proslava aktivistov

Foto: S. Hovnik

Lepa sončna nedelja, zadnja v mesecu septembru nas je zvalila na pogostitev v proslavo 60, 75, 80 letnih aktivistov in borcev Razbora. Zbrali smo se kar v bivši Pečolerjevi gostilni, kjer je bil ravno pred nami 6. oktober, obletnica borbe, ki je bila tu na Razboru. Na sliki boste prepoznali večino Razborčanov, med njimi je mati Pečolerjeva, ki je tudi praznovala 80 let bogatih izkušenj in življenja na obronku Razbora. Vprašala sem jo, česa se najbolj spominja, a mi je odgovorila: Ja veš, najtežji spomin je na tisto borbo, ki je divjala tu 6. oktobra 1944 leta. Takrat sem mislila, da te borbe ne bo nihče preživel. Tomšičeva brigada se je morala braniti z vseh strani, saj so Nemci pritiskali iz smeri Šoštanj in Slovenj Gradca. Tako so hoteli uničiti nas in partizane. Strašno je bilo za partizanko, ki je imela s seboj dvojno otrok. Prosila me je, da jih skrijem, dokler, da se borcem posreči preboj. Nisem vedela, kaj bi, pa sem jih le skrila med vinske sode. Ko je prišlo povelje za umik, so se tudi oni umaknili. Tega črnega petka ne bom nikoli pozabila, pravi Pečolerjeva mati. Še in še so se med seboj pogovarjali, kaj je kdo doživel.

Veselo razpoloženje je trajalo do večera, na kar so se tiho razšli. Res ponosni smo na te ljudi, ki tiho in skromno žive na lepem Razboru. Vendar se pozna, da je vojna pustila posledice vsakemu. Osiveli lasje in žuljave kmečke roke še danes ne mirujejo, še pomagajo reševati probleme, ki jih tu na deželi ni malo. Dosti kmetov je svoje breme že preložilo na mlajši rod, a so še taki, ki še nimajo naslednika, vendar upajo, da se bo tudi to uredilo.

Vsem slavljenecem Razbora iskrene čestitke z željo: »Še na mnoga leta!« organizacija KO, ZB, NOV Razbor, organizacija KO, RK Razbor.

Stefka MELANŠEK

Pismo iz penzije

*Preko trideset let sem garal,
podiral drevje, ga klestil,
tesal grče in spravljal les
iz bregov v doline.
Ostarel sem.
Ali je kje kaj sadov mojega dela?*

Visoko v pohorskih bregih sem bil rojen. Leto 1929 smo pisali takrat. Od gozda in z gozdom sem živel, kakor daleč mi seže spomin.

Leta 1945 so gozdovi prešli pod državno upravljanje. Delo v gozdu se ni spremenilo, le odnosi so bili drugačni.

Gozdni delavci: sekači, drvarji, volarji »bremzarji«, spravljači smo skrbeli, da so planirane količine lesa pravočasno bile tam, kjer je bilo treba. Osemurni delavnik je bil prekratek. Več je bilo potrebno delati. Še frontne brigade so nam prišle pomagat in vsi skupaj smo komaj zmogli opraviti vse, kar se je takrat od nas zahtevalo.

Prva petletka smo temu rekli.

Od leta 1945 do 1953 sem delal v gozdovih na območju Mislinje,

od 1953 do 1962 v gozdovih na območju Raven na Koroškem in

od leta 1962 do 1973 na območju gozdarstva Slovenj Gradec.

Leta 1973 sem postal invalid. Nisem več zmožgel težkega »olcarskega« delo. Invalidska komisija me je v soglasju z gozdnim gospodarstvom Slovenj Gradec razporedila na lažje delovno mesto. Opravljal sem hišniška delovna opravila na takratni upravi gozdnega gospodarstva in kasneje skupnih službah Lesne Slovenj Gradec.

Zdravje se mi je slabšalo. Leta 1978 sem bil upokojen.

Bralcem povem še to, da sem tudi med vojno bil med tistimi v gozdovih in imam to zapisano v listinah.

Med svojo petintridesetletno delovno dobo sem delal tudi v samoupravi in sindikatu.

Delo v gozdarstvu sem prekinil le med službenjem vojaškega roka. Dovolj sem se predstavil.

Za to pismo sem se odločil, ker sem bil letos hudo prizadet zaradi »mrzlega«, birokratskega, brezdušnega odnosa do mene.

Na kratko:

Delavci gozdarstva v Mislinji imajo visoko na pobočju Pohorja, pod Rogljo, lepo urejeno hišico, kamor hodijo na krajšo rekreacijo. To je v nekdanjem naselju Komisija, kjer sem preživel svojo mladost. Zelo sem si zaželel, da bi z ženo dva do tri dni preživel v tej hiši.

Poprosil sem gospodarja Ota Skobirja. Rekel je: »Lahko, le predsednika osnovne organizacije sindikata povprašaj!«

Povprašal sem predsednika Jožeta Preiningerja. Rekel je: »Ja, po dvanajstem septembru!«

»Po 12. septembru?« sem ga ponovno vprašal. Odgovor je bil kratek: »NE!«

Na moje vprašanje, zakaj ne, je odgovoril: »Tako smo se zmenili.«

Povedal sem, da mi je znano, da tudi delavci iz drugih tozdov bivajo v tej hišici po nekaj dni. Predsednikov odgovor: »Dovolimo le tistim, s katerimi sodelujemo.«

Leta 1961 sem v Kotu pod Obretanom delal skupaj z Avgustom Srečkom in Maksom Založnikom. Vihar je takrat pod Uršljo goro podrl in polomil veliko gozdnega drevja.

Vprašal sem, ali s skupnimi službami, kjer sem nazadnje delal kot hišnik, ne sodelujejo.

Predsednikov odgovor: »Ne, njih samo futramo!«

No, za mene je bilo končano. Ni mi bila dana možnost, da bi užival gostoljubje te hišice in kraja, kjer sem preživel svojo mladost, in to v osrčju pohorskih gozdov.

Vsem delavcem gozdarstva v Mislinji bi bil za takšno gostoljubje zelo hvaležen.

Zakaj je tako? Ali so resnično tako neurejeni odnosi med TOZD gozdarstva v Mislinji in skupnimi službami Lesne, da sem postal žrtev teh odnosov?

Veliko prebiram in poslušam o »minulem delu«. Kako gleda na to predsednik osnovne organizacije sindikata gozdarstva v Mislinju Jože Preininger? Najbrž po svoje.

Kaj je organizacijsko in pravno pravilno, ne bom razmišljal. Kaj pa je prav po človeško, po delavsko, to naj razsodijo bralci.

To pismo iz penzije sem napisal prav zato, da bi številni bralci Viharnika lahko razsodili.

Stane Plevnik

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Morl, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Žnidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišejl in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982

FRANCU ŠERTELU

Kot da je bilo šele včeraj, ko smo gledali tvojo sliko v Viharniku ob odhodu v pokoj. Slikan si bil sredi cvetja, ki si ga tako ljubil ob tvojem toplem domu, ki si ga skrbno negoval.

Vendar je minilo že pet let, odkar si zapustil delo v kolektivu žage Mislinja. Nismo še v celoti sprejeli tvoje odsotnosti, ko si nas že za vedno zapustil.

Nismo slutili, da je tvoje zdravje ogrozila tako resna bolezen, ki je tvoja močna volja in organizem nista mogla premagati. Le 61 let ti je bilo odločeno živeti, kar za današnji čas ni veliko in pomeni šele začetek jeseni življenja. Toda žal, za tebe je bila ta jesen mnogo prekmalu končana.

Franc se je rodil 24. 3. 1921 v Mislinji, v delavski družini. Čeprav je teklo življenje v zelo skromnih razmerah, je v družini bilo prijetno družinsko vzdušje, ki ga je izoblikovalo v dobrega sina, moža in očeta.

Ko je zapustil šolske klopi, se je s 15. leti že zaposlil pri lesnem trgovcu Čebularju in kasneje v žagi

Jaš. V začetku vojne je bil dodeljen na delo k železnici. Kot zaveden Slovenec se je odzval klicu domovine in junija 1944 pristopil v aktivne vrste NOV. Bil je dober borec in tovariš. Boril se je v prvih vrstah jurišnega bataljona in bil nevarno ranjen.

Obnova porušene domovine je terjala ogromen prispevek lesne industrije in tako se je že novembra 1945 odločil za zaposlitev pri lesno industrijskem obratu Mislinja, kateremu je ostal zvest polnih 32 let do zaslužene upokojitve 31. 7. 1977. Sprva je opravljal del merilca celuloznega lesa na sodarni, po letu 1963 pa je prevzel naloge skladiščnika hlodovine.

Svoje delo je opravljal vestno in marljivo. V vseh letih dela je deloval v samoupravnih organih in sindikatu, kar je bil odraz zaupanja kolektiva v njegove sposobnosti.

Bil je iskren delovni tovariš in prijatelj ter vedno pripravljen pomagati vsakemu, ki je pričakoval njegovo pomoč.

Ko se je ob odhodu v pokoj poslovil od kolektiva, je bil srečen in ganjen, pa vendar žalosten, da zapušča sodelavce, s katerimi je delil toliko težkega in lepega, dobršen del svojega življenja.

Franc je odhajal v pokoj zadovoljen s svojim življenjskim delom — kot delavec in kot tudi družinski oče. Vsi smo vedeli, kako rad je imel družino, koliko načrtov je še imel za skupno družinsko življenje, zato mu upokojitev ni pomenila praznine, ampak nov način življenjske izpolnitve.

Ljubil je naravo, bil del nje in ob odprtem grobu so se od njega poslovili še zadnji sončni žarki.

Težko je bilo slovo od tebe, za družino boleča nenadomestljiva izguba. Ohranili te bomo v spominu kot dobrega tovariša in sodelavca.

V imenu kolektiva
TOZD žage Mislinja
I. P.

V SLOVO IVANU KREBLU

Bil je lep sončen dan, ko smo stopali v žalnem sprevodu in pospremili k večnemu počitku Ivana Krebla — upokojenca žage Mislinja.

Ravno na dan pogreba, 9. 8. 1982 bi bil praznoval svoj 74. rojstni dan. Ta dan mu ni dovolil prehoda v novo življenjsko leto, rešil pa ga je muke in trpljenja bolezn.

Rojen je bil v delavski družini, kot prvi izmed 17-ih otrok. Kako težko se je ta številna družina prebijala skozi življenje, si danes skoraj ne moremo predstavljati. Vendar so vsi otroci odrasli ob toplem domačem ognjišču. Vezala jih je medsebojna ljubezen ter obveznost, da so bili staršem v oporo in pomoč pri preživljanju naraščajoče družine.

Vso delovno dobo od leta 1926 do 1963 je bil zaposlen v lesni industriji Mislinja. Skrbno in zavzeto je opravljal del vzdrževalca strojev ter prenašal svoje strokovno znanje na mlajšo generacijo. Bila so to leta težkih delovnih pogojev in razmer.

Tudi v njegovem zasebnem življenju so se prepletale mnoge bridkosti in težave. Postal je vdovec z dvema malima sinovima, pa še nje ga je ogrozila resna bolezen. Po nekaj letih vdovstva si je s skrbnim preudarkom izbral drugo življenjsko soprotnico — otrokoma pa dobro nadomestno mater. Družina se je povečala še za enega sina. Življenje je potekalo v skromnosti in medsebojni družinski slogi ter skrbi za bodočnost otrok. Z velikim veseljem se je posvetil — še posebno po upokojitvi — malemu gospodarstvu ter obnavljanju domačije.

Delavci, ki so delali z Ivanom Kreblom in so še zaposleni, so že maloštevilni, vendar se ga vsak, ki ga je poznal in z njim delal, rad spominja kot dobrega delavca in tovariša.

Čas teče dalje in celi srčne bolečine — za njim pa je v družini ostala težka izguba.

Kolektiv žage mu je ob zadnjem slovesu izkazal čast in zahvalo za njegovo delo.

MOJE BELE ROKE

*Moje bele roke si popeljal v pravljico,
v pravljico,
ki nikoli ne more biti resnična.*

*Popeljal si me
in nisem verjela
in sem vedela,
da nikoli ne bo resnično.*

*Nisem verjela gradovom,
nisem verjela bogastvu,
verovala sem v edino resnico,
v resnico o sreči.*

*Nisi mi je znal dati
in zaman si iskal moje roke,
moje bele roke...*

Suzana Praper

OBVESTILO

Bralce Viharnika obveščamo, da je problemska konferenca o alkoholizmu v DO LESNA SLOVENJ GRADEC, ki je bila predvidena v mesecu novembru, zaradi objektivnih razlogov do nadaljnjega preložena.

Dopisuj v glasilo

IVANU VRHOVNIKU V SLOVO

V ponedeljek 30. avgusta smo na slovenjegraškem pokopališču položili k poslednjemu počitku sodelavca LESNE — TOZD Tovarna iver-
nih plošč Ivana Vrhovnika.

Veliko število sodelavcev, prijateljev in znancev ga je pospremilo na zadnji poti — dokaz kako je bil priljubljen kot delavec in tovariš.

Pri krsti se je od njega poslovil v imenu krajanov predsednik krajevnega združenja, pri grobu pa je o njegovem marljivem delu v LESNI v imenu sodelavcev spregovoril predstavnik IVERKE.

Ko se sicer v lepem, a za nas žalostnem 30. avgustu poslavljamo od tebe, se nam odpirajo vrata spominov na našo skupno prehojeno pot v delovnem kolektivu in v tovariški družbi.

Rojen si bil v prijaznem Starem trgu pri Slovenj Gradcu v številni družini gozdnega delavca Vrhovnika. S seboj na svet si že takrat prinesel naravni dar: ljubezen do gozdov.

Po končani osnovni šoli si se zaposlil pri takratni gozdni upravi v Slovenj Gradcu, kjer si kot mlad fant opravljal razna dela. Leta 1959 si opravil strokovni izpit za logarja. Na svoji življenjski poti si si ustvaril družino ter prijeten dom v Slovenj Gradcu.

V tovarni ivernih plošč si se zaposlil leta 1974 ter vestno in marljivo opravljal naloge skladiščnika lesne surovine.

Za tvoje delo v našem kolektivu se ti sodelavci tovarne ivernih plošč še enkrat zahvaljujemo.

Tvoji sodelavci

V SPOMIN LUDVIKU ŠUMANU

Temni in črni oblaki, ki so se sedmega septembra zbirali nad našimi kraji, so zahtevali tudi človeško žrtev.

Končev oče ni bil samo dober kmet, na svoji skopi hribovski kmetiji sta z ženo Anico vzgajala devet otrok. Vsi otroci so skromno in tiho odrasli šolskim klopem, drug za drugim so odhajali za boljšim kosom kruha, le najmlajši sin Janez je ostal še s starši, saj še hodi v osmi razred osnovne šole Razbor.

Tisti dan je žena Anica pripravila kosilo kot ponavadi. Ze je klicala moža Ludvika, naj pride k južini, a mož ji odgovori: »Moram še iti in očistiti dražnik pred hlevom. Kaj veš, zgleda, da bo zopet nevihta, kot zadnjič, kosilo bo že počakalo.« Tako je dejal, si ognil suknič in odšel pred hlev.

Pridno je vihtel motiko in urejal drago, a že je močno zagrmelo in strela je udarila pri bajti v hruško, od tam pa je šla naprej po pastirjevi žici, ki je bila napeljana blizu Ludvika. Mokra motika in pridne gospodarjeve roke so povzročile, da je strela ubila tudi Ludvika, ki je mrtev omahnil na zemljo, ki ji je bil vedno zvest. Žena in sin Janez sta zaman čakala, da pride oče h kosilu. Ko ga ni bilo, je šel Janez pogledat, kaj je, da ga ni. Grozen krik iz sinovega grla je zdramil tudi ženo Ano. Krik in jok sta zdramil tudi sosedo, da so prišli in videli žalosten prizor.

Zopet se je izkazala sosedova pomoč, hiteli so pomagat, kar je bilo treba storiti.

Nevihta pa se je tudi umirila, kot bi vedela, da je storila nekaj strašnega. Ženi je vzela moža, a otrokom očeta.

Tako se je končala življenjska pot Končevega očeta. Da je bil med ljudmi res priljubljen, so pričali venci in veliko število ljudi, ki ga je spremljalo na njegovi zadnji poti.

Sončni žarki pa so žalostno posijali na njegov prerani grob, kot da tudi narava, s katero je živel, žaluje za njim.

Ludvik Šumah se je rodil 1924 leta.

Naj mu bo lahka razborska zemlja.
Štefka Melanšek

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Ivana KREBLA iz Sentilja, se iskreno zahvaljujemo kolektivu žage Mislinja za pozornost, ki ste jo izkazali svojem upokoju.

Hvala za darovani venec, za godbo in udeležbo na pogrebu. Posebno se zahvaljujemo Leopoldu Grosu za poslovljni govor ob odprtem grobu.
žena Marija in sinovi

KOT TI

Kot ti,
tako na tisoče ljudi
trpi po svetu.

Kot ti,
tako na tisoče ljudi
želi miru si.

Kot ti,
tako na tisoče ljudi
želi si le ljubezni.

Kot jaz in ti,
kot lista na veji,
ki sta brez moči,
ko blagi veter zapiha
in brez želja po miru in ljubezni.
Suzana Praper

ŠPORTNE VESTI

V prvi polovici leta so bile izvedene medobratne igre v smučanju, teku na smučeh, kegljanju, nogometu, krosu in pa v odbojki. Po zbranih podatkih, ki sem jih dobil, je tak vrstni red posameznih TOZD, ki so sodelovali pri igrah, seveda tudi osvojene točke. V vrstni red še niso zajeti rezultati odbojke, ker jih še do danes nisem dobil, zato pa tudi zamujam z objavo.

VRSTNI RED Moški

	točke
1. TOZD Nova oprema	35
2. TOZD gozdarstvo Črna	32
3. TOK gozdarstvo Ravne	31
4. TOZD TIS Pameče	26
5./6. TOZD TP Prevalje	22
TOZD TIP Otiški vrh	22
7. DSSP Slovenj Gradec	20
8. TOZD TP Pameče	18
9. TOZD gozdarstvo Mislinja	10
10. Interna banka	9
10./11. TOZD TSP Radlje — Podvelka	8
TOZDA Gradnje	8
12./13. TOZD Blagovni promet TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	7
14./15. TOZD CLS Otiški vrh TOK gozdarstvo Dravograd	6
17. TOZD Žaga Mušenik	3

Ženske

1./2. TOZD TP Prevalje	8
Interna banka	8
3. DSSP Slovenj Gradec	7
4./5. TOZD Blagovni promet TOZD TIP Otiški vrh	5
6. TOZD Gostinstvo in turizem	3

Zopet ugotavljam, da so referenti zaspi, kar je razvidno, da v drugi polovici leta ni bilo izvedeno nobeno tekmovanje in se za to nihče ne zmeni. Sma-
tram, da tako delo referentov za rekreacijo v TOZD ni smotrno. Upam, da se bodo zbudili, ko bodo prebrali ta prispevek, in začeli malo delati. Srečevanja delavcev pri tekmovanjih in rekreaciji pomenijo sprostitev in veselje. Upam, da moje besede ne bodo ostale samo na papirju, ampak da bo prišlo tudi do uresničitve nalog.
Športni ZDRAVO

Edi KOPMAJER

NOVEMBER - MESEC BOJA PROTI ALKOHOLIZMU

V dobi življenjskega tempa, ki pogostokrat presega meje človekove zmogljivosti, dajemo vedno večji poudarek skrbi za lastno zdravje in s tem skrbi za zdravje celotnega prebivalstva.

Zdravje je osnova življenjske radosti, lepote, produktivnosti, blaginje in obrambne sposobnosti, zato je največji zaklad posameznika in družbe. Tega se žal zavemo šele ob pojavu bolezni ali nezgode, ali pa se celo ob boleznih nikoli ne zavemo, kar kažejo mnogi primeri alkoholne zasvojenosti.

ALKOHOLIZEM je v razvitih deželah tretja bolezen po številu primerov, takoj za obolenji srca in ožilja ter rakom. Če pa upoštevamo, da z vsakim alkoholikom propadajo povprečno trije družinski člani in je ob njem prizadetih še toliko drugih ljudi, potem je nedvomno na prvem mestu.

Izračuni kažejo, da nam alkoholizem požre nad 10% nacionalnega dohodka, da ne govorimo o škodi, ki jo trpijo svojci, predvsem pa otroci alkoholikov. Po mnenju učiteljev je glavni vzrok, da precej slovenskih otrok ne konča osemletke, prav alkoholizem staršev.

Kdo je torej alkoholik?

Alkoholik je vsak, ki je zaradi pogostega in pretiranega pitja alkohola postal od alkohola odvisen in ima zaradi tega nevšečnosti v družini ali službi, javljajo pa se tudi zdravstvene okvare. Če za koga to še ni alkoholizem, naj počaka kakšno leto, pa se bo alkoholna bolezen pokazala v vsej svoji »krasoti«. Torej, alkoholizem je vsakršno uživanje alkohola, ki povzroča probleme.

Razvoj alkoholne odvisnosti

Alkoholizem se začne s pogostim čezmernim uživanjem alkohola. Začetni alkoholik se požvižga na čast in dostojanstvo, na prigovarjanja svojcev in prijateljev. Zaradi vse pogostejše vinjenosti zabrede v najrazličnejše težave. Izgubljajo prične stik s stvarnostjo. Ustvari si svoj miselni svet, v katerem je največ prostora le zanj in za njegove potrebe. Njegovo osebno zorenje se ustavi. Očitki vesti in okolice ga sicer vznemirjajo, a teh občutij, da bi se začel reševati, ne zna več oceniti. Znebi pa se jih, če se ponovno »nalije«.

Alkoholik skuša svoje ravnanje opravičiti. Sprva pitje zanika ali trdi, da lahko z njim vsak čas preneha. Kasneje zatrjuje, da pije manj, kot mu očitajo. Ko že toliko zabrede, da alkoholizma ne more več prikriti, začne iskati vzroke zanj. Jasno je, da sam ni nikoli kriv, krivo je njegovo okolje (žena, tašča, delovni kolektiv, politika...).

Človek, ki je odvisen od alkohola, ne zmore več vsakdanjih življenjskih obremenitev reševati brez pijače, zjutraj se ne more zmagati in zbrati, dokler ne dobi svoje »doze«. V končni fazi se interesi zreducirajo na eno samo željo — biti omamljen. Prva jutranja misel in zadnja zvečer je namenjena prijatelju — alkoholu. Družino je že zdavnaj izgubil, prav tako prijatelje, zapravljen je tudi vse zaupanje. Čaka ga le še odrešilna smrt.

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen, ki traja lahko 5, 10, 15, tudi 20 let in več.

Poleg vseh problemov, ki si jih ustvari alkoholik v družini, v svoji ožji okolici in v službi (če jo še sploh ima), se prej ali slej pojavijo tudi okvare telesa. Najbolj prizadeti so možgani, trpi pa tudi srce, jetra, ledvice, želodec... Niso redke tudi psihiatrične komplikacije, ki se kažejo v obliki bledeža, blodnjavosti, bolezenske ljubosumnosti, bejavosti, božjasti...

Alkoholna abstinenca oz. zdravljenje

Če okolje pravočasno reagira in stisne alkoholika v precep, je le-ta sposoben spremeniti pивske navade, vendar terja abstinenco brez zdravljenja od njega ogromno napora. Tak človek je zelo nesrečno bitje. Ve, da ne sme piti, že zdavnaj pa se je odvadil urejati življenjske probleme v treznem stanju, sam, brez »pajdaša«.

Največ uspeha pri zdravljenju alkoholizma lahko pričakujemo z intenzivnim zdravljenjem v dispanzerjih ali bolnišnicah. Zdravljenje je skupinsko, vanj so vključeni tudi svojci in alkoholikova delovna skupina. Zdravljen alkoholik se mora v procesu zdravljenja soočiti s stvarnostjo svojega alkoholnega obnašanja. S spremembo odnosa do okolice in dela bo zopet pridobil naklonjenost svojcev in sodelavcev. Z nadpovprečnimi prizadevanji mora nadoknaditi v svojem emocionalnem in intelektualnem razvoju vse tisto, kar je v pivskih letih izgubil oz. zamudil. Ker ves proces zdravljenja terja od njega ogromno napora, mora predvsem zdravo živeti (trdo delo, telovadba, gojitev konjičkov itd.).

Z močno voljo in s polno mero samoodpovedovanja se bo lahko zdravljen alkoholik, z vso podporo svoje najbližje okolice, vrnil v normalno življenje, ki ga je živel pred alkoholno odvisnostjo. Dolgoletni člani kluba zdravljenih alkoholikov pravijo, da je pot dolga, a da se spleča potruditi!

Članek priredila po dr. Ruglju: Nada Kadiš

TUDI LESNA JIM JE POMAGALA

13. avgusta se je šest fantov iz Staroga trga pri Slovenj Gradcu odpravilo na kolesarjenje po Jugoslaviji. Zadali so si dokaj težko nalogo — v sedemnajstih dneh s kolesom prevoziti 3000 km. Na pot so se odpravili: Beno BREZNIK, Jože LENART, Peter GAMS, Marjan VRHOVNIK, Cveto POGORELČNIK in Viktor JUVAN, ki ni kolesaril, ampak z avtom spremljal ostalih pet.

Ko so letošnjo pomlad sklenili, da bodo svoj dopust preživeli na kolesu, so začeli redno trenirati, saj so se dosedaj vsi, razen Petra, s tem športom ukvarjali le rekreativno.

Pot jih je vodila čez vseh šest republik in avtonomni pokrajini. Pred

odhodom so si razdelili naloge. Viktor je bil kuhar, Beno mu je pomagal in vodil jutranjo telovadbo, Joc je skrbel za kulturo in stike z javnostjo. Peter je bil mehanik. Cveto je vsako jutro naznanil nov dan, Vrisk (Marjan) pa je skrbel za nežni spol (izbrali so ga, ker velja za bolj sramežljivega).

Za začetek akcije so si torej izbrali 13. avgust (nesrečna številka, boste rekli), ki je bil poleg tega še petek (ki velja za nesrečen dan). Preko Celja so prispeli v Kumrovec in pobrateno občino Bjelovar, kjer je za njih poskrbel OO SSMH Maglenča. Z njo so navezali tesnejše stike in naslednje jutro ob spremstvu prijaznih gostiteljev zapustili mestece v bjelovarski

ravnini. Pot jih je vodila po Podravini. Ustavili so se v večjih mestih in preko Srema prispeli v Beograd. Hoteli so si ogledati Dedinje, ki pa so bile zaprte, zato so si ogledali samo muzej 25. maj.

Med Novim Sadom in Beogradom jih je zajela utrujenost, ki je preizkušala njihovo trdnost, a je po dveh dneh, ko so se privadili trdemu sedežu in ne najboljši hrani, minila.

Njihov dan se je začel ob 4 uri. Po jutranji telovadbi in zajtrku so pospravili, ob 5 uri pa že sedeli na kolesih.

Od 9 do 9.30 so imeli malico, kosilo in počitek od 11.30 do 15.00 ure, večerjo pa od 19. ure do 19.30. Utrujenost in napori naslednjega dne jim niso dopuščali ponočevanja.

Joc, ki naj bi skrbel za kulturo, je s petjem nadomeščal radio. Obiskali so še eno pobrateno občino, Gornji (Nadaljevanje na 20. strani)

Milanovac, kjer so jih prav tako sprejeli predstavniki mladine. Privoščili so si kopanje v bazenu, zvečer pa posedli in se pogovarjali s sovrstniki.

Zapustili so ravnino in kolesarili po vijugastih cestah med hribi in pustim kamenjem, prispeli na Kosovo, v Kosovsko Mitrovico, kjer so jim predstavniki mesta priskrbeli varno prenočišče — na voljo so jim dali stadion. Zjutraj so se pogovarjali z njegovim direktorjem, po rodu Albancem, ki jim je pripravil politično uro o stanju na Kosovu.

Polni radovednosti so prispeli v Makedonijo, v Skopje, se v sadja in zelenjave polni Vardarski dolini ustavili v raznih mestih, do Ohrida trikrat premagali višino 1000 m in v trdi temi le prispeli do bisera Makedonije. Ob Ohridskem jezeru so en dan počivali, saj jih je čakala strma in težka pot — druga polovica njihovega potovanja.

Na 1200 m visokem gorskem prelazu Straža je deževalo. Spuščaje se proti Gostivarju, so kljub previdnosti, doživeli nesrečo. Nasproti vozeči avto je huje poškodoval Benota in Vriska, ki sta odpotovala domov, in uničil tri kolesa.

Nesreča je kljuvala v vseh, a so bili mnenja, da morajo naprej. Začel se je najlepši del poti, ki pa ga je zaradi odsotnosti dveh prijateljev spremljala senca žalosti.

Preko Kosova so prispeli v Črno goro in se spustili v dolino Morače, ob izlivu porasle s smokvami in šipkom. Obiskali so Cetinje, spomenik Črne gore in nadaljevali pot ob Jadranu. Ustavili so se v Dubrovniku, ustju Neretve, Splitu, Zadru. Kolesarili so čez Titov most na Krk, obiskali še Reko in se nazadnje odpravili proti Ljubljani. Tam so še zadnjič prenočili.

Kljub nesreči se je kolesarjenje izteklo srečno. Hoteli so bolje spoznati našo domovino, a jim je včasih primanjkovalo časa, volje in moči. Pa vseeno so se domov vrnili zadovoljni, saj so dosegli svoj cilj. Dokazali so, da se s trudom, voljo in veseljem naredi veliko.

Pri izvedbi te akcije so jim pomagale razne DO in posamezniki, med njimi tudi LESNA. Vsem, še posebej pa LESNI, ki je prispevala največ, se kolesarji zahvaljujejo.

Mi pa jim lahko k uspehu, ki so ga dosegli v avgustu, čestitamo!

Andreja KOLAR

Jozé, Marjan, Viktor, Peter, Cveto — manjka Beno, ki se je ponesrečil

POSLOVNI AVTOBUS KOROŠKE

LINIJA: RAVNE NA KOROŠKEM — DRAVOGRAD — SLOVENJ GRADEC — TITOVO VELENJE — LJUBLJANA

1	KM	POSTAJE	2
6.15	0	RAVNE NA KOROŠKEM	17.30
6.25	8	DRAVOGRAD	17.20
6.40	20	SLOVENJ GRADEC	17.05
6.55	32	MISLINJA	16.50
7.10	44	TITOVO VELENJE	16.35
		RDEČA DVORANA	
8.30	130	LJUBLJANA	15.15

OPOMBA:

- avtobus vozi vsak delovni dan razen v sobotah in dnevih pred prazniki,
- avtobus ima zvezo z Radljami (6.00 uri iz Radelj, 17.30 uri iz Dravograda za Radlje) Prevaljami, Mežico in Črno na Koroškem,

- predprodaja vozovnic in rezervacij je v: turističnem biroju Ravne na Koroškem, turističnem biroju Slovenj Gradec, turistični agenciji Radlje in turistični agenciji Rdeče dvorane v Titovem Velenju vsak dan do 14. ure,
- nabava vozovnic je možna tudi v avtobusu.

CENA POVRATNE VOZOVNICE

— RAVNE — LJUBLJANA	340,00 din
— DRAVOGRAD — LJUBLJANA	320,00 din
— SLOVENJ GRADEC — LJUBLJANA	290,00 din
— MISLINJA — LJUBLJANA	260,00 din
— TITOVO VELENJE — LJUBLJANA	230,00 din

— Pričetek 17. 11. 1982

INTEGRAL DO SAP,
TOZD Potniški promet Prevalje:
Tine Tevž